AMERIKOS LIETUVIS

THE LITHUANIAN AMERICAN

No. 7 | PHONE PARK 6407. | WORCESTER, MASS. 15 d. Vasario (February), 1923. | KAINA 5 CENTAI. | Vol. IX.

TALKININKAI PAILGINO TERMINĄ LIETUVOS ULTIMATUMO. GRUMOJA TAUTŲ LYGA, JEI NE ATŠAUKS KLAIPĖDOS INSURGENTUS.

Lietuvos valdžios galutinas paaiškinimas. Turkai pagazdino talkininkus. S. Valstijos prisideda prie protesto prieš turkus. Francuzai išvaikė vokiečių. demonstraciją. Baisi ekspliozija kasyklose Majoras sėbrauja su klanais. 11,000 darbininkų paliovė dirbę. Karaliui atlyginimas už dingusią mėsą.

PAILGINO LIETUVAI ULTIMTUMO LAIKĄ.

Paris, Francuzijoj. Talkininkai pailgino Lietuvai ultimatumo laiką, kuriuomi praėjusioj savaitėj reikalavo per septynias dienas, kad Lietuva atšauktų iš Klaipėdos per rubežių įsiveržusius insurgentus ir panaikintų Simonaičio valdžią. Lietuvai davus pažadėjimus, dalykas švelnėja. Beto talkininkai grumoja Lietuvai Klaipėdos nusprendimo pavedimu Tautų Lygai, jei Lietuva ne išpildys talkininkų reikalavimus.

LIETUVOS PAAIŠKINIMAS TALKININKAMS.

Washington, D. C. Lietuvos valdžia 9 dieną Vasario šiaip atsakė talkininkų ultimatuman: "Klaipėdos įvykiai nėra Lietuvos valdžios iššaukti. Juos provokavo Klaipėdos nusprendimo atidėliojimai ir vietinės administracijos netobulumas. Judėjimas yra tautiškas. Savanorius rubežiuje sulaikyt Lietuva negali, negali sulaikyt ir iš viso pasaulio einančias aukas. Lietuva yra užinteresuota greičiausiu talkininkų autoriteto atstatymu. Iš savo pusės reikalauja grįšt per rubežių visus savanorius ir darys savo įtekmę klaipėdiečius kad sutaikyt su talkininkais, kurie pripažįsta Lietuvos aspiracijas. Tikimasi greito legališkos tvarkos įvedimo" (L. I. B.).

POINCARUI KLAIPĖDA NESVARBU.

Paris, Francuzijoj. Svetimų valstybių reikalų suredegavimo komisija prie ambasadorių tarybos, pakvietė Francuzijos priemerą Poincair, kad jis tartų savo nuomonę, kuri komisijai prigelbėtų išvest geresnę mintį. Ypatingai komisija norėjo išgirst jo nuomonę link Klaipėdos ir turkų besišiaušimo. Poincair griežtai atsakė, kad jam nesvarbu kaip tolimieji rytai taip ir Klaipėda, ir prašė su tais reikalais negaišint jam laiką.

TURKŲ ULTIMATUMAS TALKININKAMS.

London, Anglijoj. Pairus Lausannos konferencijai ir joje dalyvavusiems atstovams išsidanginus namo, turkai pasiuntė reikalavimą vakariniams talkininkams ir kartu Suvienytoms Valstijoms, kad jų laivai pasitrauktų iš Smirnos ir kitų Turkijos prieplaukų. Talkininkams nesiskubinant reikalavimą išpildyt, Turkija išleido antrą ultimatumą su tuom patim reikalavimu ir laivų atšaukimui paskyrė tik tris dienas.

TALKININKŲ IR S. V. PROTESTAS.

Valleta, Malta. Talkininkai ir Suvienytos Valstijos gavę antrą turkų ultimatumą, įteikė turkams aštrų protestą, kuriuomi reikalaujama atšaukt savo ultimatumus ir talkininkų laivams Smirnoj kaip ir kitose prieplaukose duot ramybę, o to nepadarant tuojaus bus pertraukta diplomatiški susinešimai ir pareikalauta pasiaiškinimų.

NELEIS MINISTERIUS Į RUHRĄ.

Paris, Francuzijoj. Francuzijos ir Belgijos priemerai susitarę įteikė Vokietijos reichtagui reikalavimą užgint savo ministeriams lankytis į okupuotą Ruhrą, kadangi jie ten atsilankydami kursto vietinius gyventojus prie pasipriešinimų francuzams ir belgams, ypač ministeris Cuno tuomi okupuotoje teritorijoje jau yra atsižymėjęs.

FRANCUZAI IŠVAIKĖ DEMONSTRANTUS.

Dusseldorf, Vokietijoje. Reicklingause francuzai areštavo vieną vokiečių policistą, kuomi pasipiktinę vietiniai gyventojai tuojaus gatvėse surengė demonstracijas, paskui demonstrantams suėjus rinkon prasidėjo prakalbos francuzų paniekai. Francuzų kariumenė demonstrantus išvaikė nepaleidus nė vieną šuvį; išvaikė juos šliaužais važiuodami tiesiok ant minios, kurių demonstrantai vengdami, išsiskirstė.

MILIJONAS DOLIARIŲ NEPRITEKLIAUS.

Boston, Mass. Mestas galiaus perkrėtęs knygas visų įeigų ir išlaidų per praėjusius metus, persitikrino, kad turi gražaus nepritekliaus cielą milijoną doliarių. Dabar daroma visoki išvadžiojimai, kaip čia uždengus nepriteklių ir apsisaugojus nuo jo ateityje, o tam surandama švelniausias vaistas tai pakėlimas mokesčių gyventojams "tik" vienu doliarių.

POINCAIR SKUNDŽIA ANGLIJĄ.

Paris, Francuzijoj. Priemeras Poincair ministerių susirinkime turėjo ilgą ir desperatišką kalbą, kurioje skundė Angliją, darydamas išvadas kodėl Anglija šalinasi nuo francuzų politikos. Jo išvados baigėsi taip, kad įskusta Angliją darant slaptas sutartis su Turkija ir Arabija, idant su anomis valstybėmis susijungus apsilpnint francuzų įtekme rytuose.

SMARKI KASYKLOSE EKSPLIOZIJA.

Dawson, N. M. Phelps-Dodge korporacijos kasyklose ištiko smarki ekspliozija, kurios trenksmas užgriovė kasyklų angą ir palaidojo 150 darbininkų. Po daugeliui sunkaus darbo dienomis ir naktimis, išimta keturi gyvi ir 19 lavonų. 127 dar yra kasyklų urvuose ir nėra vilties jų tarpe rast vieną gyvą. Ekspliozija kilo nuo lempos užsidegus gazams.

ŠEŠI ŽUVO GAZO EKSPLIOZIJOJ.

Pitman, N. J. Prie Broadway gatvės gyvenamuose namuose ištiko smarki ekspliozija, užsidegus iš trukusios dudos besiveržiančiam gazui. Ekspliozijoj žuvo Šeimyninkas Pucci, jo pati ir keturi vaikai. Keliatas kitų gyvenusių toje pačioje pastogėje, pavojingai tapo sužeistais.

FRANCUZAI GRUMOJA STRAIKU.

Paris, Francuzijoj. Kariumenei įsiveržus į Vokietijos teritoriją ir iš ten ėmus gabent anglius, Francuzijos kasyklose darbai pradėjo stot ir dėl tos priežasties kasyklų darbininkai pradėjo jaust bedarbes taip, kad pragyvenimas pasirodė negalimu. Pastaromis dienomis kasyklų darbininkai sutarė reikalaut algų pakėlimo, grumojant iššaukimu straiko, jeigu jų reikalavimai nebus išpildyti.

MAJORAS SĖBRAUJA SU KLANAIS.

Portland, Me. Miesto majoras Chaplin leido miesto rotušėje klanams atlaikyt savo masinį susirinkimą, tik dėl viso ko patėmijo, kad butų gerai, jeigu susirinkime klanai nedėvėtų maskas, vienok tani prižado negavo ir laike susirinkimo, ant estrados 800 klanų sėdėjo su maskomis. Klanų priešai dabar kreivai žiuri į majorą, ir žada jam atsimokėt laike rinkimų.

Lai gyvuoja Laisva ir Nepriklausoma Lietuva.

DĖŠIMTS KRYŽELIŲ ANT ŽRUTINĖS.

Chicago, Ill. M. Erick muncipališkam teismui pasiskundė, kad 24 m. jo duktė Mildred, priklausanti vienos katalikų bažnyčios horui, gavo laišką su pasarga: "Męs tave nubaidysime nuo tavo bažnyčios". Laiške pasirašyta "KKK." Po trijų dienų į namus atėjo trįs maskuoti vyriškiai ir ją pasiėmę išsigabeno į tuščią žemės plotą ir ten ant jos nuogos krutinės peiliu išrėžė 10 kryželių. Teismas išdavė varantą suimt Mėldredą ir atgabent teisman, kad ji pati patikrintų tėvo skundo teisingumą.

11,000 DARBININKŲ PAMETĖ DARBĄ.

Cardiff, Valijoj. 2-jų metų vaikas M. Hodges, Aberman kaime, žaidęs prie savo tėvo gyvenimo durių, umai kiszinkur dingo. Pasklidus žiniai apie jo dingimą, 11,000 angliakasių metė darbą ir leidosi ieškot dingusio vaiko. Per tris dienas jie vaikščiojo po kalnus ir klonius, išbraidė pelkes ir išgraibė balas ir tik ant galo vienas jų eidamas pro pervažos vagoną, išgirdo vaiko verksmą. Atidaręs vagono duris rado ten ieškomą vaiką, kuris pasakė, kad nežinomas vyriškis jį ten įkėlė ir uždarė.

KLANAI GRUMOJA MOKINTOJUI.

Baton Rouge, La. Viešųjų mokyklų supredentas Harris gavo laišką, kuriame pasirašyta "Ku-Klux Klan", grumojantį jam atkeršyt, jeigu jis ne išsikraustys iš valstijos savaitės bėgyje. Grumojama jam užtai, kad jis yra katalikas, priklauso K. of C. organizacijai ir yra katalikų parapijinės mokyklos direktorium Winn miestelyje.

SKUNDŽIA UŽ PRIVERSTINĄ TEKĖJIMĄ.

Paw Paw, Mich. 26 žydės, narės "Dovydo namų" kongregacijos, Detroito teisman įnešė skundą prieš kongregacijos viršininką rabiną Purnell Benton Harbor miestelyj, reikalaudamos $800,000 atlyginimo užtai, kad jis jas privertė ištekėt už tokių vyrų, kurių jos nenorėjo. Sako, kad rabinas Purnell jas prie to vertė grumodamas iškeikimu ir atskyrimu iš kongregacijos narių.

RADO SUŠALUSIUS GYVULIUS.

Attleboro, Mass. S.P.C.A. organizacijos viršininkas atkreipė atydą į namus Juozo Silvia, kuris prieš tulą laiką Bostone tapo ušmuštas gatvekario ir nepaliko jokių giminių. Gavęs teismo leidimą atplėšė užrakintų triobų duris ir stuboje rado sušalusią katę ir šunį. Tvarte atrasta dvi metines telyčiai irgi sušalusias. Kiti suaugę gyvuliai buvo apšarmoję ir be ėdesio galutinai nusilpę. 40 vištų, vienos buvo nušalę kojas ir skiautures, kitos pusiau sušalę nesijudino iš vietos.

ATLYGINIMAS KARALIUI UŽ MĖSĄ.

Forth Worth, Tex. Čia pasibaigė byla, kurią buvo užvedęs Anglijos ambasadorius prieš Chicago, Rock Island & Gulf geležinkelio kompaniją užtai, kad šis geležinkelis pražudė siuntinį su 64 skryniomis "corned beef" mėsos, kurią jis turėjo pristatyt į Hoboken, kad iš čia išgabenus Anglijon, karaliaus šeimynai. Teismas pripažino atlyginimą Anglijos karaliui už pražudytą mėsą $669.

RADO AUTOMOBILIUJE SUŠALUSIUS.

Tewksbury, Mass. Per 12 valandų išstovėjo gatvėje uždarytas automobilis ir nie kas į jį neatkreipė atydos, tik vakare vaikai patėmijo, kad jis ten stovi perilgai ir vidun dirstelėję pamatę nepaprastai sėdint vyrą su motere. Pašaukus valstijos policiją, ta atidarius automobilį rado abudu negyvus. Nugabenus lavonus ligonbutin daktaras patikrino juodu sušalus. Vyriškis iš surastų pas jį raštų pasirodė esąs tulas Boisvert, moteris N. Clamas (spėjama, kad tai lietuviai), abu iš Lowell, Mass.

AREŠTAVO RUBLIŲ AGENTĄ.

Detroit, Mich. Čia policija areštavo tulą Aleksandrą Weis, kuris prisikrovęs dvi pilnas valizas rusiškų rublių, ėjo per ateivių namus žmonėms siulydamas tuos rublius pirkt, tikrindamas, kad už kelių dienų jų kursas pakils iki normališko laipsnio taip, kad už du rubliu bus mokama $1. Jis bus teisiamas kaipo prigavikas, už žmonių išnaudojimą.

NUŽUDĖ STAČIATIKIŲ METROPOLITĄ.

Varšava, Lenkijoj. Praėjusioj savaitėje čia tapo nužudytas stačiatikių bažnyčios viršininkas, metropolitas Jurgis. Jį nužudė stačiatikių vienuolis Smargad. Sakoma, kad tarp judviejų jau nuo seniai ėjo politiški nesutikimai, kadangi Smargad buvo prielankus lenkams, metropolitas lenkystei buvo priešingas. Iš lenkų kitokio sprendimo tikėtis ir negalima.

NUMIRĖ X-REI ŽIBURIO IŠRADĖJAS.

Berlin, Vokietijoj. Muniche numirė pasauliui plačiai žinomas profesorius Vilhelm Conrad Roentgen, išradėjas žiburio, su kurio spindulių pagelba šiadien daktarai permato kas yra žmogaus kune; tas žiburis pavadintą paties išradėjo vardu, Roengeno žiburis, kuris šiadien daugiau žinomas kaipo X-Rei žiburis. Velionis buvo gimęs Prusijoj, 1845 metuose.

RADO NEPAŽĮSTAMUS KIAUŠINIUS.

Crystal Falls, Mich. Ivanas Piotrovskis ant savo ukės raudamas kelmus, žemėje rado ikišiol niekam nepažįstamus septynis kiaušinius. Jie diametre turi penkis colius, tamsiai mėlynos spalvos, ir užgauti išduoda metalo skambėjimą. Vieną sumušus pasirodė gerame stovyje. Niekas negali įspėt kokio gyvuno tie kiaušiniai galėtų but. Smitsian institutas juos paėmė savo labaratorijon, kad išanalizavus.

EKSPLIOZIJA AMUNICIJOS KAZERMĖJE.

Fort Wayne, Ind. Čia kilo didelė panika vietinėje kazermėje ekspliodavus 40,000 greitai degančių šautuvams šuvių. Ekspliozijos trenksmas sugriovė Temple teatrą ir sužeidė panaktinį. Aplinkiniai namai per kelis bliokus žymiai apgadinta ir daug žmonių išgasdinta. Nuostoliai apskaitoma šimtu tukstančių doliarių. Priežastis ekspliozijos nežinoma.

KITA KASYKLOSE EKSPLIOZIJA.

Cumberland, B. C. Kanadoj. Dunsmuir kasyklose No. 4 nakties laiku, dirbant 300 darbininkų, ištiko smarki ekspliozija užsidegus gazui. Prie ekspliozijos žuvo 30 žmonių, iš kurių buvo 14 baltodžių ir 20 hinų. Ikišiol išimta tik keturiolika lavonų, kiti dar griuvėsiuose nesurandama. Apart žuvusių dar 100 yra lengviau ir sunkiau sužeistų.

PRAŠO APSAUGOT PAUKŠČIUS.

Chicago, Ill. Pastarais metais įsiviešpatavo tarp žmonių paprotis naikinimo paukščių. Netik vasaros, bet rudenio ir žiemos metu susidarė buriai vadinamų "sportų", kurie miškuose ir laukuose šaudo paukščius. Genearliškas prokuroras išleido atsišaukimą į gyvunų apsaugos organizaciją, prašydamas apsaugos naikinamiems paukščiams.

Vėliausios žinios.

Pamainė dieną. Kongresas perleido bilių, kuriuomi reikalaujama pamainyt prezidento prisiegos dieną, perkeliant ją iš 4 d. Kovo į trečią panedėlį Sausio mėnesyj.

Ateina šalčiai. Šioje savaitėje bus dideli šalčiai šiaurvakarinėse valstijose, kurie tęsis 2—4 dienas.

Nenori karės. Anglija nenori karės su turkais, ir karėn eis tik tada, jeigu turkai tikrai kariaut norės.

Pasirašė Suvienytos Valstijos pasirašė sutartį su Francuzija, pripažįstant Francuzijai tiesas prie vokiškų kolionijų Afrikoj

KORESPONDENCIJOS IŠ LIETUVOS.

Klaipėdos atbalsiai Vilniuje.

Vilnius. Klaipėdos paėmimimas sukėlė Vilniuje neapsakomą upą. Lietuvių spauda nors ir menka, drąsiai atsiliepė šiuo klausimu ir pabrėžė, kad męs, vilniečiai lietuviai, linkime klaipėdiečiams kuogeriausios kloties, išsivadavus po 600 m. vergijos, ir prasimušus į laisvės gyvenimą.

Nemažai tas įvykis įvarė baimės musų "broliams". Dar 10 Sausio nieks apie tai nė sapnuot nesapnavo, o jau 11 d. pilni lenkų laikraščiai įvairiausių apie sukilimą žinių. Šiame momente lenkai dar sykį parodė tikrąjį savo kailį, ir išgalastus dantis. Visa spauda, neišskyrus net taip vadinamų konservatų organo "Słowo", kuris visomis išgalėmis gina dvarininkų reikalus ir neva kartas nuo karto bamteria vieną kitą žodį lietuvių apgynimui, šoko visomis keturiomis, nesigailėdami išliet ant lietuvių ir jų valdžios kibirus pamazgų. Tiesiog be jokios gėdos drėbė ir šmeižė tą klaipėdiečių žygį, kiek įmanydami. Mat kaipgi, girdi, toki kaip lietuviai drįsta mest nuo savo sprando žiaurią francuzų okupaciją, kurie susivuostę su l... rengia Klaipėdos kraštui "freištato" vergiją.

Žiuri į netikrą rytojų.

Visi laikraščiai išmarginti buvo ir dabar yra obalsiais "czy będziemy bezczinni" Tik dabar jie pamatė, kad čia esama ne juokų. "Słowo" tiesiok rašė "kas gali užtikrint, kad rytoj tas pats "Želazny wilk" nebus Vilniuje?".....

Visos telegramos per kurias eina visokios žinios, savotiškai piešė dalykų padėtį ir dažnai tiesiok viena žinia kitai buvo visai priešinga. Žodžiu—"u straha glaza velikija".

Sąryšyj greičiausia su Klaipėda 19 Sausio doliario kursas siekė 40,000 l. m. Mieste viskas nepaprastai pabrango, smulkių pinigų visai nesimato, nes už juos nėra ką pirkt. Visur ką nors perkant girdisi žodis "milijonas". Pastaruoju laiku taip pat pripildyti lenkų laikraščiai iš neutrališkos zonos "z krainy przesladowan i męczenstw" žiniomis Kai kurie laikraščiai tiesiok ragina griebtis militariškos jiegos "gelbėt" neutrališkos zonos "polską ludność". Dabar Vilniuje išeina 3 lietuvių laikraščiai: kas antrą dieną "Rytų Lietuva", savaitinis "Garsas" ir savaitinis lenkų kalba "Ziemia Ojczysta", kurio išėjo dar tik 2 numeriu.

Laikraščių silpnumas.

Be abejo, lietuvių spauda stovi pavergtosios musų visuomenės sargyboje, ir kiek gali, gina lietuvių reikalus tačiau žiurint tikros kritikos akimis, galima atvirai pasakyt, kad jaučiama didelė stoka rimtesnių toje dirvoje darbininkų. Paėmus į rankas laikraštį tiesiok stebiesi iš kur toji silpna laikraščio kuryba? Čionai beabejo ir yra faktiškai didelė stoka darbininkų, kurios dar pernai Litvos Sr. vyriausybė ištrėmė iš Vilniaus, tačiaus sulyg mano nuomonės, nežinau, gal klystu, tai galima butų kad ir toms pačioms jiegoms daug daugiau veikt ir daug nuosėkliau, bet... nenorėdamas užgaut musų inteligentijos, geriau prisilaikysiu "aut nihil, aut bene".

Padidino algas.

Kaunas. Lietuvos ministeriai nutarė padidint valstybinių įstaigų tarnams algas Algų nuskirstymui jau nuo seniau nustatyta net 20 tarnybinių kategorijų. Pirmasias tų kategorijų priskiriama žemesnieji tarnai taip, kad nuo 1 kategorijos prasideda sargai, "strieločnikai", linijų darbininkai, konduktoriai ir kiti. Nuo 4 kategorijos jau prasideda raštininkai ir visokios rušies kanceleristai ir kitoki. Nuo 10 kategorijos jau eina tarnybų viršininkai ir jiems panašųs augštesnieji valdininkai ir paskutinioji 20 kategorija priklauso ministerių gabineto pirmininkui.

Paminėtoms tarnų kategorijoms nuo Naujų šių 1923 metų tapo nustatyta šiokios mėnesinės algos: I kategorijai 80 litų, II kat. 90 l., III kat. 100 lit., IV kat. 110 lit., V kat., 120 l., VI kat. 130 l., VII kat. 150 l., VIII kat. 170 l., IX kat., 200 l., X kat. 220 l., XI kat. 270 l., XII kat. 290 l., XIII kat. 350 l., XIV kat 400 l., XV kat. 450 l., XVI kat. 460 lit., ir galop XX kat. 1200 litų.

Ikišiol mažiausia pirmosios kategorijos algą gaudavo 45—50 litų. Todėl gavus šiuos priedus, jei nekiltų brangenybė, tai tarnų buvis šiek tiek pagerės.

Korespondentas.

Lenkų priespauda.

Žvieliai (Punsko valsčius) Pastaruoju laiku pas mus pinigai labai maišėsi. Geriausia giliuodavo amerikoniški Lietuvos senieji pinigai pranuolė ir jų vieton yra nauji Gi lenkiški vartojama laikinai ir paskui jų nebus. Kokius jų vietoj, nežinome.

Pinigai pigųs ir nėra iš kur juos paimt, o mokesčių naštą reikia nešt nepakeliamą. Blogiausia tai su lenkų "danina". Už ją paima viską. Yra tokių kad jau nieko neturi, nes viską atidavė už mokesčius. Zvielių kaimas nedavė, tai atėję kareiviai pabuvo visą savaitę viską atimdami žmonėms padarė dukart tiek nuostolio, kiek tie mokesčiai buvo verti. Atėmė netik gyvulius, bet ir drabužius, ir patalus, viską už "daniną".

Praeiti metai buvo, galima sakyt, blogi ir iš kitos pusės. Pavasaris buvo labai sausas, o nuo žolinės kaip pradėjo lyt, tai galo nebuvo. Ledai išmušė javus. Vėliaus keno buvo pasėti rugiai, tai lytaus vanduo apsėtus laukus taip išplovė, kad pasėlis sudygo pabaliuose, o laukuose nieko neliko. Pievos likosi nepjautos. Žiema užstojo su pradžia Gruodžio mėnesio, su šalčiais ir daugybe sniego. A. S.

Iš Vilniaus lietuvių gyvenimo.

Vilnius. Vienintėlė musų įstaiga Vilniuje tai gimnazija, kurioje mokinasi apie 500 mokinių; sunkų gyvent netekus keliato mokinių, bet visi dirbame ištvermingai.

Lietuvių mokslo draugija gyvuoja, vedama musų patriarko Dr. Basanavičiaus; jinai paskutiniu laiku parupino musų mokykloms visus beveik kaip augštesnius taip ir žemesnius vadovėlius, ir taip pat išleidžia labai daug naudingų knygų, ir mums, vilniečiams, nemažai priduoda energijos ir ištvermės taip sunkiuose mums laikuose, tos draugijos pirmininkas, B., kuris budamas visai senas žmogus, nenustoja darbavęsis tėvynės naudai.

G. A.

Lenkų žvėriškumas.

Didesala (Ežerėnų apsk.). Pas mus lenkų žvėriškumui nėra rubežiaus. Kazį L. taip sumušė, kad tas dabar guli ligonbutyj turėdamas sužeistą koją ir petį. Gi Kazį Karlą tie patys lenkai tai mirtinai užkankino. Karštomis geležimis degino rankas ir kojas, badė adatomis, pjaustė nagus su gyvuoniais, ir nelaimingasis neiškęsdamas skausmo, numirė kankynėse. Taip žvėriškai jį uškankino lenkai partizanai. V. L.

---o---

VASARIO 16 DIENAI PAMINĖT.

Gyvename per tuos penkis metus didžių perversmių gadynė. Iš naujo susikurusiai Lietuvos valstybei prisiėjo but liudininkę ir dalininke tų perversmių, kurias retas amžius mato; kad atsilaikius prieš siaučiančias audras, reikėjo nuolat but sargyboje savo laisvės, nuolat kapot pinamas pinkles kaimynų pavyduolių, nuolat žengt pirmyn ir pirmyn prie savo tikslo. Be vargų su kaimynais ir pasaulio galiunais reikėjo dar vidaus vargus pakelt—gamint tvarką, vest reformas, auklėt pilietius. Per tą laiką žuvo net dveji pinigai: rusiški rubliai ir vokiškos markės. Milijonai lietuvių turto nuėjo niekais.

Bet Lietuva nežuvo. Tautos gyvybė ir ištvermė nugalėjo visas kliutis ir šiadien jaučiamės nepalyginamai stipresni negu 5 metai atgal. Kiekvieni prabėgusieji musų laisvės metai duodavo mums vis naujus ir naujus laimėjimus Pastarieji metai ypač buvo savo laimėjimais gausųs:

a) Kraštas pasigamino konstituciją.

b) Išleistas ir plačiai pradėtas vykint didžiausios svarbos Lietuvos gyvenimui žemės reformos įstatymas,

c) Įvedimas litų, tuom tvirtai atsistojome finansiškai,

d) Gavome Suv. Valstijų ir eiles kitų de jure pripažinimą,

e) Klaipėdos klausimas baigiamas išrišt Lietuvai pageidaujama prasme.

Mažesnių laimėjimų čia neminėsime. Tuos tik didžiausius prisiminę matome aiškiai, kad yra kuo pasidžiaugt, ir drąsiau į tautos ateitį pažvelgt, ir naują didesnį pasitikėjimą savo jiegomis sužadint. Nurimt neprivalome, nes dar daug kas neatsiekta. Dar Vilnius, Gardinas ir Seinai lenkų okupantų rankose; dar tai pačiai Klaipėdai gal naujos pinklės bus statoma; dar naminių vargų lieka nemaža p akelt. Bet naujos kantrybės ir ištvermės pasigavę, į savo tautos vedamąją žvaigždutę įsižiurėję, žengkime drąsiai į šeštuosius musų nepriklausomybės metus, tikrai žinodami, kad ankščiau ar vėliau, o vis dėlto atsieksime visus savo tiesotus tikslus.

Vasario 16 dieną švęskime kuoiškilmingiausia.

1) Tikimės, kad dvasiškija tą rytą atlaikys bažnyčiose iškilmingas pamaldas.

2) Raginame visus lietuvius, kurie tik gali be žymaus sau nuostolio tą dieną iš darbo išlikt;

3) Visos viešos lietuvių įstaigos, k. a. mokyklos, redakcijos, bankai, ofisai ir k. privalėtų but tą dieną uždarytos;

4) Lietuvių viešos įstaigos ir visi privatiški jų namai tą dieną turi but papuošti Lietuvos ir Suv. Valstijų vėliavomis;

5) Kur tik bus galima, reikės surengt viešas manifestacijas, kad parodžius musų tautos laimėjimus, musų siekiamus tikslus, musų meilę Lietuvai, musų ištikimybę ir atsidavimą Suv. Valstijoms.

6) Diena privalo but užbaigta iškilmingu ir turtingu vakaru, kur parinktos kolionijų jiegos (arba užkviesti iš kitur) naudingų žinių susirinkusiems suteiktų, ir gražiuosius jausmus gaivintų. Tam padės daug ir dailininkai žodžio ir muzikos.

7) Kiekvienas lietuvis, be skirtumo amžiaus ir lyties turėtų tą dieną piniginę auką padaryt, kiekvienas pagal savo išgalės, tokiam tautos reikalui, kokį jisai pats pasirinks. Reikalų daugybė Čia tik kelis priminsime:

a) Lietuvos raudonasis Kryžius,

b) Lietuvos universitetas,

c) Lietuvos šauliai,

d) Lietuvos našlaičiai ir jų prieglaudos,

e) Lietuvos moksleiviai,

f) Lietuvos rytų reikalai

Lietuvos Informacijų Biuras.

---o---

ĮVAIRIOS ŽINIOS.

ATVYKO 112 RUSIŠKŲ MONARHISTŲ.

New York, N. Y. Laivu "Madonna" atplaukė čia 112 apiplyšusių rusiškų monarhistų su savo šeimynomis, buvusių caro kariumenės viršininkų, kuriems suteikta speciališkas leidimas apsigyvent Suvienytose Valstijose kaipo pabėgėliams. Jie tikrina, kad bolševikai turi padarę sutartį su kemalistais turkais išgaudyt visus monarhistus Konstantinopolyj ir todėl jiems ten gręsia mirties bauda iš bolševikų pusės.

NETEKO MERGOS, NĖ PINIGŲ.

Chicopee, Mass. P. Aleksuk, rusas, susipažino su tula Šiško, kuri prisipažino turint $3700 ir jieškanti vyro. Aleksuk greitai prisipažino turįs $1,300 doliarių ir jieškąs pačios. Susitarė poruotis. Bet kad butų tikriau Šiško prikalbino savo sužiedotinį savo pinigus išimt iš bankos ir padėt juos Westfieldo banke apsaugos skrynelėje, ten kur ji laiko savo pinigus. Kada taip padaryta, Šiško dingo kartu ir Aleksuko pinigai.

SKUNDŽIASI STOKA DARBININKŲ.

Hartford, Conn. Įvyko čia daržovių augintojų konferencija, kurioje priimta rezoliucija pasiskundimo ant stokos darbininkų. Nutarta reikalaut federališkos valdžios pakeist ateivystės įstatymą, kuris leistų atkeliaut iš užrubežių daugiau darbininkų, nes kitaip parsieis sumažint daržovių produkciją, kadangi fabrikams grįžtant prie normos, ukių darbininkai kasdien vis mažėja.

VAIDAI UŽ ŽMOGAUS LAVONĄ.

Phoenix, Ariz. Numirus čia Jurgiui V. Stevenson, kilo vaidai tarp mirusiojo giminių, graboriaus ir daktoro. Daktaras Felch patvirtino Stevensono mirimą, graborius Bolen atvyko jį palaidot, gi mirusio giminės graborių išsivijo ir atsisakė kam nors lavoną išduot, kadangi jų nuomone Stevensonas nėra miręs, tik miega, o daktaras nemokąs atskirt mirtį nuo gyvojo miego.

FRANCUZAI PAKELIA MOKESČIUS.

Paris, Francuzijoj. Kad pasiyrus kiek toliaus nuo bankruto, valstybės ižod ministerija nusprendė gyventojams padidint mokesčius 20% iš ko manoma surinkt per metus 3,200 milijonų frankų ir iš geležinkelių kompanijų keturis milijonus, kuomi galima padengt 1923 m. išlaidas.

---o---

Laiškai iš Lietuvos.

Į kluoną su "Keleiviu".

V. D. iš Veisupėlių kaimo, Mariampolės apskr. rašo savo seserei A. B.—

"Brangioji sesutė! Jeigu jum yra galima, užrašykit man šiems metams "Amerikos Lietuvį", nes be jo man praėjusieji metai labai nusibodo. Užpernai man pareidavo "Amerikos Lietuvis", tai netik aš pats apšvietoje pakilau, bet ir mano draugai. Bet dabar "A. L." man jau nepareina. Iš Sasnavos parsinešiau "Keleivį" ir stuboj pradėjau prie visų jį skaityt, ir parsiėjo taip, kad turėjau tuojaus atsidurt kluone, nes iš grinčios mane išvijo mamytė ir sesutės, prisakydamos man daugiau namo tokių laikraščių nesinešt.

Todėl labai jųs prašau nepasigailėt trijų doliarių užrašymui man taip brangaus laikraščio "Amerikos Lietuvis", nes jai man jį ne užrašysite, tai man teks su "Keleiviu" kluone sušalt. V. D.

Lietuvos kaimų ir miestų žmonės labai mėgsta skaityt "Amerikos Lietuvį", todėl kas turite Lietuvoje giminių, pažįstamų ar draugų, užrašykite jiems "Amerikos Lietuvį", o jie bus jums dėkingi kaipo už didžiausią dovaną, kurią nė kandys nesugandina, nė vagys iš namų ne išneša.

---o---

ATSIŠAUKIMAS.

Lietuviai, tautiečiai!

Męs, žemiaus pasirašę Kruonio Šaulių burio valdyba, šaukiamėsi į jus per šį laikraštį. Jau jųs gana pasirodėt duosnųs visokiomis aukomis musų Lietuvos valstybei, gana esate paaukavę visokių stambių aukų, tai malonųs tautiečiai, jau skaitydami laikraštyje tankiai matote, matote koki buna ant musų tėvynės Lietuvos užpuldinėjimai iš pasalų nuo lenkų, tai męs norėdami apsigint nuo lenkų užpuldinėjimų netik ginklo pajiega, kiek kultura ir švietimo organizavimu, tai męs, Kruonio Šaulių burio valdyba, matydami, kaip musų kampelis yra tamsus ir tautiškai mažai susipratęs, tai musų Šaulių uždavinys gana platus ir kad patraukus į savo tarpą daugiau tautiečių, sumanėme įsteigt Kruonio Šaulių burio knygynėlį, tai kaip neturėdami lėšų knygoms įsigyt, kreipiamėsi į jus, tautiečiai, gal jųs prisidėsite prie musų šio sumanymo ir paaukausite kokią kitą knygą ar kalendorių, nežiurint kokios nebutų pakraipos, be jokio skirtumo, nes kaip Šaulių organizacija yra bepartyviška, tik stovėdama ant nepriklausomybės obalsio, tai tautiečiai bukite malonųs, paaukaukite kas galite kad ir seną knygą, kuri jums bus nereikalinga, o mums bus labai didelė dovana, užtai męs iš anksto tariame ačiu už auką.

Kruonio Šaulių burio valdybos:

pirm. **Jonas Varaška,**
rašt. **Antanas Dubickas.**

P.S. Knygas ir kitokias aukas siųskite šiokiu antrašu: Kruonio Šaulių burio valdybai, Kruonis, Kaišedorys, Lietuva.

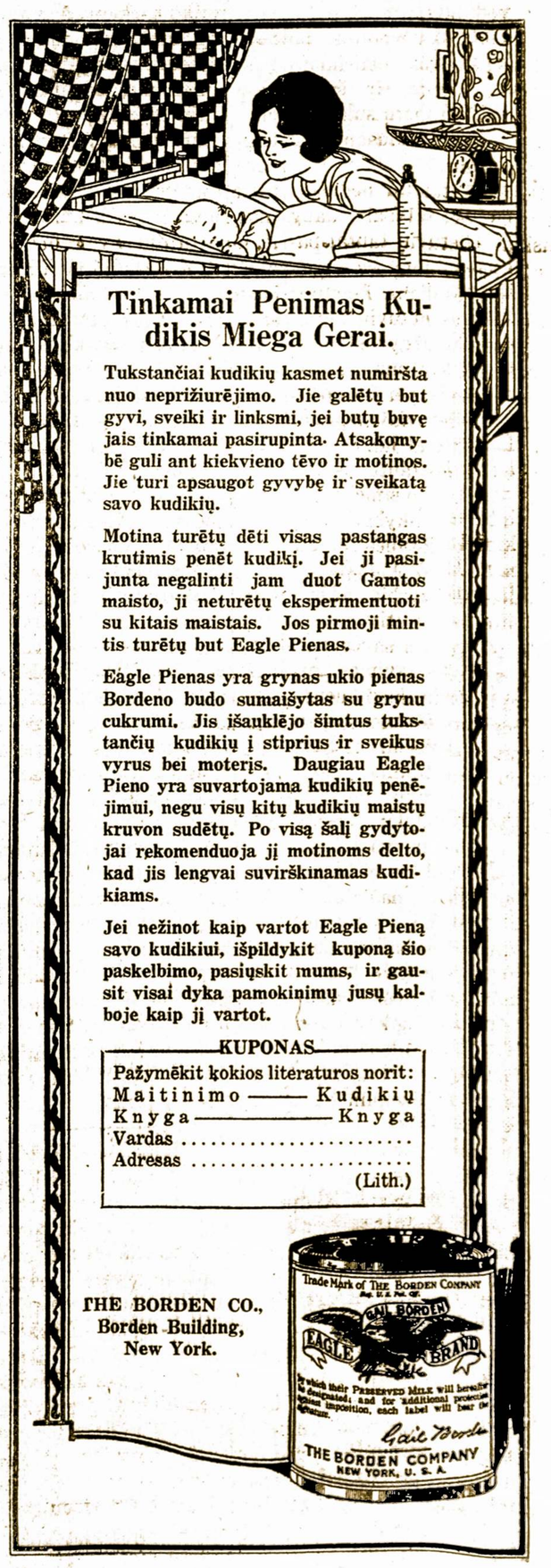

AMERIKOS LIETUVIS
The Lithuanian Weekly published every Thursday
— by —
M. PALTANAVIČIA,
15 Millbury Street, Worcester, Mass.
Yearly subscription: In United States — $2,50
In Foreign Countries — $3,00
Single copies — 5 cents,
Advertising rates on aplication.

AMERIKOS LIETUVIS
Savaitinis laikraštis, eina ketvergais, leidžiamas
— per —
M. PALTANAVIČIA,
15 Millbury Street, Worcester, Mass.
Metinė prenumerata: Suv. Valstijose — $2,50
Kitose valstybėse — $3,00
Pavieniai egzemplioriai — 5 centai
Prenumeratos pradžis skaitosi nuo užsirašymo dienos. Prenumerata turi but apmokėta iš augšto.

Entered as Second Class matter September 29 1914 at the Post Office at Worcester, Massachusetts, ander the Act of March 3 1879.

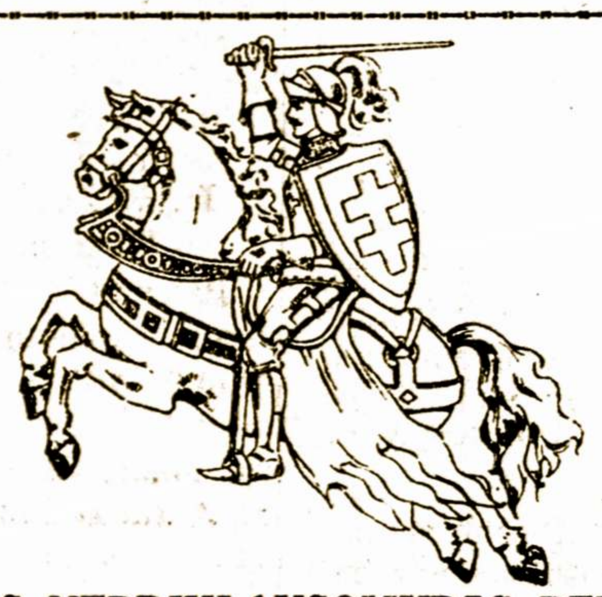

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS PENKIEMS METAMS SUKAKUS.

Vasario šešioliktą dieną visa lietuvių tauta švenčia didę tautišką šventę kaipo metinę Lietuvos nepriklausomybės šventę, ir šiuom kartu penkių metų sukaktuves tos nepriklausomybės paminėjimui.

Penki metai tai nedidelė skaitlinė, bet ji labai daug reiškia lietuvių tautai paminint savo tėvynės nepriklausomybės dieną. Per tuos penkis metus lietuvių tauta labai daug ko užgyveno pasiliuosavus iš svetimųjų priespaudos. Rods, per tuos penkis metus lietuviai neprasigyveno taip kad jau lygintųsi su kitomis tautomis, gyvenančiomis nuo šimčių. Vienok sulyg aplinkybių prie atgimimo valstybės ir pradžios gyvenimo, užgyveno labai daug. Svarbiausiu yra nusikratymas svetimos vergijos, įsteigimas savos valdžios, suorganizavimas nors ir nedidžiausios kariumenės, susisiekimas diplomatija su kitomis valstybėmis ir gavimas jų pripažinimą, įsteigimas savo pinigų ir daug smulkesnių dalykų yra tai labai svarbu, ir svarbu tuomi labiau, kad tas viskas atlikta ir atsiekta pačioje pradžioje ir patim sunkiuoju momentu, kada pasaulyje viskas iro ir griuvo.

Teisybė, Lietuvos valstybei dar labai daug ko stokuoja ir negreit tas bus atsiekta. Stokuoja ten daug tvarkos, stokuoja disciplinos pas pačius gyventojus ir valdininkus. Valstybė dar neturi išvysčius savo pramonę, nėra įsisteigus laivyną pramonės praplėtimui už savo rubežių, nėgi rubežius su savo kaimynais nustačius, o tas yra valstybei skaudžiausia žaizda. Vienok atsimint turime kad tas viskas nėra taip lengva įkunyt kaip lengvai to galima norėt. Atsimint reikia, kad valstybės atgimdymas ant griuvėsių, padarant gyvenimui pradžią iš nieko, yra tai pats sunkiausis darbas, ir už jį niekas susikurusiai Lietuvos valdžiai neprikaišios jos negabumus ir apsileidimus, kas primins sau, kad valstybėse, kurios jau nuo šimtmečių buvo susikurusios ir įsigyvenusios, tuom patim laiku kada Lietuva pradėjo savo gyvenimą, jos griuvo, iro ir žemyn puolė, nors turėjo savo formas ir tiesas nuo seniai išsidirbusios ir savo tvarką pas save užvedusios. Ir kuomet dar ir šiadien pas kitas senas tautas ir jų valstybes viešpatauja betvarkė ir sugriuvimas, tuom patim Lietuvos valstybei ir jos valdžiai priklauso kreditas už jos ištvermę sunkiausiame pradžios darbe.

Šiadien Lietuvoje yra daug žmonių, kurie daro valdžiai prikaištus už šio ir to nesutvarkymą. Kai kas iš tokių žmonių net ir betvarkę sukelia savo manymais ir kalbomis. Bet tas paeina iš užsikarščiavimo ir pergreito noro pjaut derlių, kuris dar nesunokęs, arba naudotis juomi peranksti. Tokiais žmonėmis pasitaiko net ir tie, kurie turėjo laimę patys but valdžioje, o vienok jie užmiršta, kad jie nenuveikė ir ne atsiekė tą ko jie šiadien reikalauja nuo kitų. Todėl ir sakome, kad tie priekaištai šiadieniniai valdžiai yra daroma tik greitam upui pakilus, o kaip kada ir kerštui prisidėjus. Kiti vėl iš užrubežių parvykę, kur jie priprato prie ten seniai jau įgyvendintos tvarkos ir sistemos, turi drasos to viso reikalaut ir Lietuvoje, visai užmirštant, kad ten kitos aplinkybės, negalimos įvykdint umai ir tai pradžioje gyvenimo. Bet tas viskas gali but priskaityta žmonių geriems norams. Ir tie norai tegul nesudrumsčia upą ir norus tų, kurie nori kad Lietuva gyvuotų ir tobulintųsi.

Ikišiol Lietuvos kunas kenčia tris didelius skausmus, kuriais yra pati opioji žaizda tai Vilniaus ne atgavimas iš militariško plėšiko lenko, antras tai Klaipėdos ne atgavimas ir trečia, tai naminiai priešai, kurie tarnauja išlaukiniams priešams. Tos trįs žaizdos šiadien yra atjaučiamos kaip pačios valstybės taip ir jos piliečių; paskutinoji yra pavojingiausia. Naminiai gaidininkai yra pavojingesni už išlaukinį priešą ir todėl yra svarbiausia nugalėt priešus naminius, o tų nelikus ,svetimi, išlaukiniai priešai nugalėtais bus lengvai, kuomet namie visi pametę nesutikimus ir užvydėmus, glausis kruvon ir bendrai stos kovon su priešu išlaukiniu, tykojančiu panaugt jaunos valstybės laisvę.

Naminius priešus išnaikins tik žmonių susipratimas ir apšvieta, ko linkint reikia atsiliept musų dainiaus Kudirkos žodžiais – Tegul saulė Lietuvoj tamsumus prašalina! Ir kada tie tamsumai Lietuvoje sunyks, kada vienybė tarpe Lietuvos piliečių įvyks, tada neparsieis nugąstaut barškalais apsikabinusio lenko, kuris šiadien laiko Vilnių pasigriebęs, nes kito musų dainiaus žodžiais tariant, nors stipriuose muruose sėdi lenkas, bet kovoje jis yra menkas ir —kuris šiadien tik francuzų kaustomas smalsiai žiuri į Lietuvos lankas, tikrai lietuviams bus menkutis priešas kuomet lietuviai susipras ir glausis vienybėn, gindami ir gerbdami savo laisvę.

Švenčiant penkis metus Lietuvos nepriklausomybės reikia jai palinkėt ištvermės, jos piliečių pasišventimo, susipratimo tarpe jų ir vienybės, kas yra stipriausiu ginklu apgynimui savo tiesų reikia palinkėt kitais metais šitą pačią dieną švenčiant kad galėtume džiaugtis išliuosuotu Vilnium ir atgautaja Klaipėda.

Lai gyvuoja Laisva ir Nepriklausoma Lietuva!

Pritruko kantrybės.

Profesoriaus Massariko išsvajota "tautų lyga" teorijoj yra lyg koks išpildantysis komitetas, bet praktikoje ji yra tik Europos valstybių pinigų ėdžia, kurių užsigardavimui laikas nuo laiko įpustelia į Lenkijos dudelę ir daugiau nieko.

Jos autoritetu pasitikint buvo jai pavesta sutaikyt Lietuvą su Lenkija. Tam reikalui ji sunaudojo daug laiko ir nepajiegė susekt kur teisybė, ir nors gyvais faktais kiti jai prirodė, kad Vilnius priklauso Lietuvai ir jis Lietuvai turėtų but gražintas, tai šita vadinama lyga vienok šoko sulyg lenkų smuikos ir nedryso Lenkijai paliept pasitraukt iš Lietuvos žemės, kurią lenkai paglemžė. Po daugelio laiko sugaišinimui, ji tik paliept mokėjo lietuviams su lenkais susitaikyt, ką gali paliept ir kiekvienas, kuris moka kalbėt. Kada lietuviai su lenkais nesitaikė sulyg lenkų padiktuojamų projektų, šita vadinama lyga daugiau nieko ir nemėgino veikt, nes gerai nusimanė, kad veikt negalima neturint galės nė spėkų. O to viso lyga ir neturi, ypač Lietuvos reikalų užtarimui ir apgynimui, kad tie reikalai ir teisingiausi butų.

Po ilgų tylėjimų nesulaukiant nieką prašant atnaujint lietuvių su lenkais taiką, lenkai patys tuomi pasirupino ir jų Zajączkowskis lygai pakepė naują planą, sulyg kurio rado reikalą nustatyt rubežių tarp Lietuvos ir Lenkijos, einant dabartine neutrališka zona, lenkams atiduodant didesnę jos dalį. Ir lyga čia vėl atbudo ir ėmė žaist ant lenkų instrumento, tik kad jai peraiškiai nepasirodžius jog ja lenkai aria ir akėja, neva nesutiko su Zajączkowskio planu ir vietomis parodė kur turėtų eit rubežius kitomis vietomis, ne Zajączkowskio taku. Lenkai savo ir francuzų spaudoj pakėlė kliksmą, kad lyga jau dalysianti neutrališką zoną darydama skriaudą Lenkijai, nors dar apie tą dalinimą nieko ir neveikta. Kada kalbėta ir šis tas prasitarta apie neutrališkos zonos išdalinimą, belgų atstovas net pridėjo, kad reiktų pasiskubint tą dalyką užbaigt, nes gali atsirast naujas darbas, kadangi ambasadorių taryba lygai gali pavest ir Klaipėdos reikalus.

Tada jau pritruko kantrybės Lietuvos atstovui kuris susinervavęs ir pasakė, kad Lietuva nepaisės jokių tarimų, ir jeigu Lenkijai bus atiduotos Lietuvos teritorijos dalys apie Vilnių Lietuva su ginklu eis lenkus švyt. Čia nepatiko Lietuvos atstovo išsireiškimas Hymansui ir Vivianui. Pasarasis paklausė Lietuvos atstovo ar jis žino ką grumojimas reiškia. Klausiamasis atsakė, kad galbut kitas geriau tai nežino už jį. Tada Viviani perskaitė savo lygos konstitucijos 16 paragrafą, kuriame pasakyta, kad lygos užduočia yra neprileidimas prie karės ir įvykdymas taikos. Perskaitę tą paragrafą jis Lietuvos atstovui pasakė, kad sulyg to paragrafo gręsia bauda už pasikėsinimus priešintis lygos tikslams. Lietuvos atstovas, sulyg vienų laikraščių žinių, nurimo ir atsisėdo sulyg kitų, išėjo iš posėdžio salės ir daugiau negrįžo.

Iš vienos pusės, Lietuvos atstovas Sidzikauskas negerai padarė, kad išsišoko su tokiais pagrumojimais, kadangi Lietuvos valdžia jį ne įgaliojo ginklu grumot. Dėlto gali parsieit Lietuvai teisintis, ir gal prireiks net poną Sidzikauską pamainyt kitu atstovu. Bet iš kitos pusės, ir apmaudas turi peržengt rubežių, kuomet matoma lygą šakant lenkų "krakoviaką" sulyg jų geidulių, į taktą mirkčiojant belgams ir francuzams. Kada lietuviai reikalavo kad lenkai gražintų Lietuvai Vilnių, lyga pasisakė negalin i lenkus prie to priverst ir liepė tarpe savęs gražumu tartis. Lenkai nesitaikė ir pirmiau padarytas su lietuviais sutartis sulaužė. Lyga pasisakė padarius viską ką galėjo ir daugiau nieko neveiks. Ir galutinai nutilo. Kada lenkai su ginklu veržėsi į Lietuvos pusę per neutrališką zoną, ir kada užtai lietuviai protestavo, lyga tylėjo.Kada lenkai rengė skerdynes lietuviams Liubave ir kitur prie neutrališkos zonos, lyga nežinojo, kad ji turi savo konstitucijos 16 paragrafą ir tylėjo, kadangi lenkai jai nieko nediktavo. O kaip tik lenkai užsimanė padalyt neutrališką zoną ir tam net planą pagamino, tada ir "lyga" išbudo su savo konstitucijos paragrafu, lyg pasiimant ant savęs lietuvių patarlę "ant sukumpusios liepos visos ožkos laipioja".

Turint prieš save tokią komediją, vaidinamą Varšavos režišierių komanduojan neva tarptautiškoj institucijoj, kokia laikoma šita lyga ar galima stebėtis, kad Lietuvos atstovui p. Sidzikauskui pritruko kantrybės?

Galiaus ir užmigo.

Rodosi dar visai neseniai turėjome mes čia tokią pusiau oficiališką lietuvišką įstaigą, vadinamą Lietuvos Informacijų Biuras prie Lietuvos atstovybės Washingtone, kuris pradžioje savo gyvenimo gana daug pasitarnavo Amerikos lietuviams suteikdamas žinias iš Lietuvos politikos ir tuomi informuojami išeivijoj lietuviai buvo daug gyvesni link Lietuvos reikalų. Tik laikui bėgant ši įstaiga vis ėjo silpnyn, neveiklyn, ir ant galo visai užmigo. Iškeliavus Lietuvon pirmajam atstovui p Vileišiui tas Biuras kartą nusiskundė, kad gavęs uždraudimą skelbt žinias, kuomet ėjo lietuvių - lenkų derybos Šveicarijoj ir tuojaus visos informacijos nutruko Nuo tada retkarčiais šitas Biuras išsiuntinėdavo tik agitatyviškus straipsnius ir vieną kitą žinutę iš Lietuvos laikraščių perrašytą. Bet pasitraukus iš to Biuro advokatui Šlikui, ir to pritruko, ir dabar nieko lietuviški laikraščiai ne informuojami. Net tokiame svarbiame nuotikyje kaip Klaipėdoj sukilimas, Biuras laikraščius teikėsi apdovanot viena kita suvėlinta žinute iš angliškų laikraščių, ir nors dabar angliškuose laikraščiuose slankioja apie Klaipėdą kalbančios žinios, viena kitai priešingos, Informacijų Biuras nėgi pati atstovybė į tai atydos nekreipia, nėgi tas žinias užginčija, ar patvirtina.

Bergždžias darbas.

Visur nusiskundžiama ant valdžios, kad ta nesirupina daugeliu svarbiujų dalykų ir todėl parsieina žmonėms nukęst įvairias skriaudas, ypač išnaudojimus organizuotų plėšikų arba trusto, kuris įvairiomis priemonėmis plėšia augštas kainas už gyvenimui reikalingus produktus, ir į ką valdžia ne atkreipia atydą, užmirštant net ir įstatymus.

Ir kurgi neužmirš, kad apsikrovus neperlipamomis kruvomis tokių dalykų, ant kurių seniaus tik nuspjauta butų buvę. O šiadien tokių dalykų "nagrinėjimams" daugiausia laiko tik ir sunaudojama. Nekalbant jau apie taip vadinamą "blaivybę", kuria kvakerių sektos bažnyčiai užsigeidus valdžia pasiėmė vykdint gyveniman ir kuriai dabar vienas trečiadalis laiko praleidžiama valdiškose įstaigose, nekalbant apie imigraciją, kariamą ir skandinamą 100% patriotams užsigeidus, ir daugelį kitų smulkesnių ir menkesnės vertės dalykų, paimkime kad ir vieną iš kvailiausių liekanų, užsilikusių dar iš laikų Wilsono prezidentavimo, tai laikrodžių tampymą. Kas tą išmislijo ir kas jį labiausia pamilo, nesvarbu, tik svarba tame kad tokiam niekniekiui valdiškose įstaigose eikvojama nemažai laiko kas metai besiginčijant ar reikia juos tampyt, ar nereikia.

Pavyzdžiui užteks paminėjus tik vieną Massachusetts valstiją, kurioje sugaištama po dvi savaites kas pavasaris ir kas rudenis, besiginčijant už praktiškumą ir nepraktiškuma laikrodžių mainymo pavasariais ir rudeniais. Praėjusiam rudeny sutikta palikt juos ramybėje kaip kad buvo prieš karę leidžiant juos viena valanda pirmiau negu centralinis laikrodis. Bet tuomi nepasiganėdinę fabrikantų vaikai "gauferninkai" ir "bolinkai" pareikalavo, kad laikrodis butų vėl mainomas pavasaryje, kadangi jiems smagiau kiaulelę varinėt ir skilandį daužyt, kuomet saulė augščiau. Na ir legislatura vėl rengiasi nuo paskutinio sekmadienio Balandžio mėnesyje laikrodžius viena valanda pavaryt pirmyn, kaip kad buvo daroma per pastaruosius kelis metus Tam griežtai priešinasi visos unijos ir nauj. Anglijos ukininkai ir Massachusetts valstijos fabrikų didžiuma, reikalaujant, kad kartą ant visados butų padarytas kvailybėms galas, kad laikrodžiai butų paliekama ramybėje taip kaip jie yra žiemos metu, ypač to reikalauja unijoms priklausanti darbininkai. Ir legislatura dabar vėms užtektinai laiko, kad ta vienaip ar kitaip nusprendus. O rodosi jau kam, kam bet tokiems „niekniekiams tik jau reiktų laiką ne eikvot, dargi prisimenant, kad ir kvailybės didesnės nereikia kaip kad laikrodžių tampymas kas penki-septyni mėnesiai. Kodėl juos nepalikt ramybėj vienaip ar kitaip? Juk toks laikrodžių tumdymas pirmyn ir atgal reiškia tikrai vaikišką žaisą ir daugiau nieko.

Taikomas smugis.

Pereitą savaitę minėjome apie proponuojamą naują ateivystės įstatymą, kurį ruošia kongreso sudarytoji komisija. Šiuomkart galime pasakyt, kad komisija apdirbo projektą ir kongresas jį aprobavo. Liekasi jį priimt tik senate ir įvykdint gyveniman. Jeigu senate šis įstatymas bus perleistas (apie ką negali but abejonės), jis bus smugiu šiaurytinei Europai, nes iš ten labai mažai ateivių galės but įleidžiama.

Sulygi naujo įstatymo turėtų but įleidžiama tik du nuošimčiai kiekvienos tautos emigrantų, skaitant kiek tos tautos žmonių gyveno Suvienytose Valstijose 1890 metuose (dabar buvo įleidžiama 3% sulyg skaitliaus tautų gyventojų 1910 m.) neskaitant japonus, kuriuos aprubežiuoja pilietystės įstatymas, ir atkeliaujančius kunigus, mokslininkus ir studentus, tik su pasarga, kad jeigu jie čia susiporuotų, turėtų but deportuoti į tą šalį, iš kurios atvyko.

Jeigu šis įstatyams pereis, jis bus dideliu smugiu lietuvių ateivystei, kadangi 1890 metų statistikos rinkijams lietuviai pasidavė esą lenkais ir rusais, ir tais metais lietuvių buvo nedaug, o galiaus ir lietuviams rubrikos nebuvo statistikos blankose, ir lietuviai buvo verčiami užsirašyt ne lietuviais. Prie to dar ir Lietuva tada buvo skaitoma kaipo Rusija. Tokiu budu lietuviams atvykimas šion šalin butų galutinai uždarytas. Naujasis įstatymas leistų pasinaudot daugiausia tik anglams, vokiečiams ir francuzams, nes šitų ateivių tais metais čia buvo daugiausia.

Pigi pilietystė.

Worcesterio katalikių moterių kliube turėjo prakalbą mokyklų supredento padėjėjas T. H. Powers, kuris išsireiškė prieš dabartinį besikėsinimą ateivius amerikonizuot netinkamais budais, kas pilietystę daro labai "pigia" ir tolima nuo patriotizmo. Jis viskuom nupeikė Johnsono bilių, įteiktą kongresui, sulyg kurio visi ateiviai ne piliečiai turėtų kartą metuose registruotis ir mokėt metines pagalvės po $10. Sako, kad toks registravimas ir mokesčiais apkrovimas ateivių vien tam, kad juos privertus naturalizuotis, yra lygus kaip ir nepiliečių baudimas už nešiojimąsi ginklo $100 ir pilietystę labai nupigina, nes tokiu budu ji virsta tik pirkliavimu, ne atsžvelgiant, ar verčiamasis yra vertas pilietystės, ar ne.

Linksma žinia.

Daktaras Flezner iš Rockefelerio instituto neseniai paskelbė naują žinią, kurią pasaulis sutiko su dideliu džiaugsmu. Jis paskelbė, kad tapo surasta Influenzos bakterija, kuri pavadinta "bacterium pneumosintees". Ji yra taip maža, kad reikia 1000 kartų ją magnifikuot pirmiau negu galima ją įžiurėt per mikroskopą. Iš patyrimo jau surasta, kad šitą bakterija gadina plaučius, gerklę ir nosį.

Šita žinia sutikta su dideliu džiaugsmu todėl, kad dabar medicinos mokslas galės surast vaistus šitų bakterijų naikinimui, ir todėl šimtai tukstančių žmonių bus išgelbėta nuo vienos iš pavojingiausių ligų Influenza.

Amerikos lietuviški laikraščiai tankiai skundėsi, kad neturi sandarbininkų, kada Lietuvos laikraščiai jais buvo turtingi ir todėl galėjo didžiuotis savo turiniais. Bet atėjo gadynė, kad ir Lietuvos laikraščiai sukudo ir turi vaduotis tik savo pagamintais raštais. Galiaus jau skundžiamasi. Viename "Lietuvos Ukininko" numerių randame straipsnį po antgalviu "Draugai, kodėl nerašote?" Ten nusiskundžiama ant sutingusio jaunimo už nerašymą į laikraščius.

PO MEDŽIU

Malonus broliai ir sesers!

Praėjusiame susirinkime kalbėjau jums apie savo kelionę ir įspudžius, kokius įgijaus iš savo sandraugo, kartu su manim keliavusio ir pasakojusio apie jo kaimelyje gyvenančio lietuviško jaunimo veikimą ir paskiaus sutingimą. Viską papasakot ką patyriau iš jo pasakojimų, nesuspėjau, nes prisiartino laikas eit į koncertą, kurį turėjo išpildyt visiems gerai žinomas ir lietuviams labai daug savo darbštumu pasidarbavęs kompozitorius, todėl šiadien man parsieina užbaigt tą ką anais sykiais buvau priverstas pertraukt.

Viena priežastis jaunimo neveiklume, arba sutingime, yra tai stoka susirinkimams vietos. Nuokart jie susirinkdavo į nedidelį kambarį, kurį patys sau samdėsi, ir kol buvo didesnis upas, ten jie atlikdavo visus savo reikalus, bet laikui bėgant vieta pasirodė labai nepatogi ir ne atsakanti, ir dėlto patogumus mėgstanti ėmė traukti iš susirinkimų ir atsisakinėt nuo visko, kadangi jiems nemalonu buvo eit ir valandas praleist vietoje, kurį yra apleista ir beveik kitų paniekinta. Ir tas davė pradžią sutingimui.

Šiame yra reikalas tart kelis žodžius dėlei aiškumo. Dėlei neturėjimo tinkamos vietos jaunimo susirinkimams yra kaltė pačių vietinių lietuvių, ypač jų draugijų, kurios nesirupina jaunimo likimu ir neparupina jam tinkamą vietą. Kiek yra žmonių, visose kolionijose, kur gyvuoja jaunimo kuopos ir draugijos, visur joms suteikiama vieta dykai, kadangi nors lavinamasi ar mokinamasi. Užtai jaunimo draugijos patarnauja dykai draugijų surengimuose, iš pildant programą ar dainomis, ar atvaidinimu kokio scenisko veikaluko, ir tada išeina kaip sakoma, ranka ranką mazgoja, kad abi baltos butų. Bet kuomet lietuvių draugijos tik laukia, kad jaunimas joms talkininkautų ir jas visuomet užganėdintų be jokio atlyginimo, o pačios nesupranta, kad jaunimui reikalinga kokia nors pagelba jo veikime, tai jau nedovanotina kaltė ir tai dar tada, kuomet tokios draugijos desėtkais ir šimtais mėto doliarius bergždžioms bendrovėms, kurios apsisukę subankrutija, ir iš užrubežio atkeliavusiems partijų agentams, kurie čia gyvenantiems lietuviams nesuteikia jokios naudos nė už nudilusį dvylekį. Męs suprantame ir pripažįstame, kad netikę tie tėvai, kurie nesirupina savo vaikų likimu ir juos apleidžia. Musų senosios ir turtingosios draugijos turi but skaitomos tėvais lietuviško jaunimo, priaugančios jaunosios kartos. Ir kuomet šios draugijos nesirupina jaunimo likimu, neina jam su pagelba, kad parupinus jam vietą, tokios draugijos irgi užsipelno vardą netikusių tėvų, ir už jaunimo nykimą musų tarpe tik jos yra kaltos.

Kitas dalykas, kuris liečia jaunimą dėl nustojimo pas žmones atjautos ir simpatijų tai jaunimas yra pats kaltas. Jis gyvena taip sakant, atsiskyręs nuo svieto; miega vadinamuose "forničruimiuose", valgo "lunčruimiuose" o liuosą laiką praleidžia tik kliubų ir krutančių paveikslų kambariuose ar kur panašiai. Taip jie gyvendami ir žmonėms nesirodydami apart retų suėjimų, liekasi lyg laukiniai paukščiai, bijosi žmonių, gi žmonės tik retkarčiais juos matydami, juos pamiršta ir kaskart daugiau laiko lyg svetimais, nepažįstamais, ir tokiu budu pas žmones simpatijos jiems mažėja labiau ir labiau, ir nestebėtina, kad į jų parengimus, nors ir retai surengiamus, publika susirenka neskaitlingai. Mat publikos pritraukimui neužtenka paskleist kelis plakatus su paskelbimu, bet reikia turėt ir pas žmones simpatiją. O besislapstymais nuo žmonių simpatiją užsipelnyt negalima. Dargi net pačiuose surengimuose jie irgi nekitaip pasielgia. Kurie turi kokį darbą, tai dirba, o kiti susirenka į vieną burį, susėda atskirai viename kampe ir su nieku neturi nieko bendro. Vasaros laiku, kada rengia išvažiavimus į tyrą orą, irgi nekitaip. Kurie apsiima kokį darbelį, tie dirba, gi kiti poromis išsislapsto krumuose ir ten praleidžia laiką atsiskyrę nuo susirinkusios publikos, lyg laukiniai. Tai vis vaisiai, kurie naikina žmonių simpatiją pas musų jaunimą.

Dar yra vienas nelemtas įsigimimas pas musų jaunimą tai perdidelis savim pasitikėjimas. Kad jis surengia kokį programą, ar tai koncertą, ar vaidinimą, tai irgi su nieku nesiskaitant. Susirinkusios publikos tarpe betvarkė didžiausia, gi pats programas atliekama tik dėl viso ko, daugiausia be jokių prisilaikymų taisyklių. Dar koncertuose pusė bėdos, bet jau vaidinimuose tai tikra nelaimė. Nesiranda žmogaus, kuris nusimanytų apie scenos taisykles ir palaikytų tvarką. Aktoriai nemoka žodžių, nenusimano kaip ant pagrindų prieš publiką reikia atsistot, kaip nuduot kalbą ir judėjimus, tik tiek kiek sufleris įrėkia į ausį, tiek jiems užtenka. O jeigu kas iš šalies jiems tai patėmija ar pataria, tai piktumas ne apsakomas! Mat tokia jau nelemta mintis išsiauklėjo, kad nereikia pamanyt apie taisykles, apie dailą ir jos reikalavimus nė nemanoma, pasiganėdinama tik vakaro surengimu, jo paskelbimu ir įžangos paėmimu, o apie pačia atsakomybę nereikia nė manyt, nė žinot. O tas viskas ir puldo musų jaunimo gyvumą ir jo retkarčiais suruošiamus vakarus, kadangi tokin apsileidiman ir išbjuriman kasdien vis toliau bredant, simpatija pas žmones dyla kasdien vis labiau ir jei nebus jieškota tako iš šito nelemto raisto, tai jaunimo stengimaisi visai sūdils, o tas musų tautai duos ne užgydomą žaizdą.

Todėl visų senųjų veikėjų o ypatingai senųjų ir turtingųjų draugijų yra ne atleistina pareiga pasirupint suteikimu vietos jaunimo susirinkimams, kad jis galėtų tokia vieta pasinaudot dykai, arba su mažu atlyginimu už ją, kad nereikalautų dėl vietos stokos atsisveikint su veikimais. Gi paties jaunimo yra pareiga ir tai butina pareiga, laikytis kuo arčiausia prie žmonių, kad turėjus jų simpatiją ir paramą, be kurios negalima laukt pasekmių. Nereikia slapstytis po "forničruimius" ir teatrukus arba vasarą krumynuose, bet gyvent su visais sykiu ir prilaikyt kuoarčiausius pažinties ryšius. Nereikia perdaug pasitikėt savim ir todėl pyktaut jei kas patėmija netikusius dalykus veikime, bet tokius patėmijimus priimt noriai kaipo lekciją ir ateityje stengtis išvengt trukumų, kad taisykliškumais užganėdint žmones ir tuomi pas juos užsipelnyt paguodą ir paramą. Bet kol to visko nebus, kol bus stovėta prie savo užsispyrimų, kol bus nieko nepaisoma, kol nuo žmonių bus tolinamasi ir nesistengiama įgyt simpatiją pas žmones, viskas bus perniek ir viskas nyks.

Žmogus.

LIETUVIAI AMERIKOJ

BINGHAMTON, N. Y.

Du vakaru viena diena.

Musų kolionijoj įvyko du vakarai viena diena; vienas buvo tarptautiškas, kurį rengė miesto valdžia ir kuriame dalyvavo ir lietuviai, ir antras tai musų gerbiamojo kompozitoriaus M. Petrausko koncertas, kuris atsibuvo tą pačią dieną, Lietuvių salėje. Neprošalį bus su "Amerikos Lietuvio" skaitytojais čia pasidalinus įspudžiais apie tuodu vakaru.

Pirmoj dienoj Vasario, apie 7:30 vakare prie Hisevo salės, kurioje atsibuvo miesto rengtas vakaras, žmonių buvo daugybė, įvairių tautų, kurie vieni pro kitus veržėsi salėn, kad tik pirmiau už kitus ten įsigavus. Salės vidus gražiai buvo išpuoštas ir graži estrada pavyzdingai sutvarkyta.

Programas.

Ant gražiai sutvarkytos estrados buvo parengtos vietos visų šiame mieste gyvenančių tautų atstovams kaip lietuvių, holandų, armenų, čekų, slovakų, lenkų, rusų, sirijonų ir kitų. Aš akis išputęs dairiausi kur lietuviai užims vietą. Ir netrukus pamačiau puikų vyrą diplomatiškos išveizods, tai Feliksas Vaitiekunas, kuris užėmė pirmą vietą Žingeidu man buvo, kas užims vietą kitoj pusėj, ir netrukus pasirodė devynios mergaitės, gėlėmis pasipuošę. Čia sujudo visa publika, lyg reginiu pasigėrėdama Paskui mergaites išėjo ir apie desėtkas vaikinų, šviesaplaukių, su skaisčiais veidais; buvo tai lietuvių horas, vedamas Katrės Vincės Publika dar labiau sujudo Prasidėjo programas. Dainuoja augštosios mokyklos mokiniai, lietuviai vadovauja. Kalba porfesorius Kelley, mokyklų supredentas vokietukas išpildo muzikališką manologą, toliaus dainuoja italas Exposito. Kalba teisėjas Rhode.

Lietuvių eilė.

Prisiėjus eiliai, vakaro vedėjas pakvietė K. Vincę paskirt lietuvių programą. Pakviestoji lietuvių horvedė atėjus sutvarkė horą, kuris padainavo keturias tautiškas dainas, kuriomis gėrėjosi visa publika, išskiriant lenkus. Po dainų išėję trįs lietuviai muzikantai ir užtraukė "Suktinį". Tuojau trįs poros susikabinę ėmė šokt. Toliaus dar surėžė "Klumpakojį" ir "Polką". Publika trukšmingai plojo ir tuomi privertė šokius atkartot po kelis kartus. Po šios programo dalies prasidėjo prakalbos. Pirmiausia kalbėt perstatyta lietuvių atstovas Vaitiekunas, kuris savo kalboje paaiškino kur yra Lietuva, kiek geografiškų mylių uužima, kiek turi mokyklų, koki Lietuvos piningai, ir ant galo paaiškino, kad čia gyvenanti lietuviai buvo, yra ir bus ištikimi šios šalies valdžiai.

Kitų tautų programas.

Po lietuvių kalbėtojui kalbėjo holandas, armenas ir ant galo išėjo lenkas, kuris pasisakė atstovaująs "plačią Lenkiją" ir toliaus pritrukus žodžių ėmė tik miksėt, nieko nepasakant. Pašaliais prasidėjo juokai ir pusbalsiai patarimai "paaiškink apie markes", bet kalbėtojas tik parodęs lenkišką erelį, nuėjo šalin. Kada tas viskas dėjosi su lenkų atstovu šale manęs sėdėdamas lenkų vadas, turintis lietuvišką pavardę ir augęs Panevežyj, tik raukėsi, o jo ausys buvo raudonos kaip kepamos, ir turbut iš piktumo dėl nepasekmių, net nuo savo jaunos pačios užsigrįžo.

Toliau dar kalbėjo čekai slovakai, rusų kunigas, kuris pasakojo apie didę ir plačią Rusiją ir bolševikus, paskui kalbėjo japonas, sirijonas, ir ant galo anglas, ir paskui Suvienytų Valstijų himnu užbaigta vakaras.

Lietuvių pagyrimas.

Pasibaigus programui ir einant iš salės, girdėjosi svetimtaučius giriant lietuvius. Vieni sakė, kad lietuvė su savo horu užėmė visą vakarą ir gerą įspudį padarė. Kiti vėl sakė, kad lietuvių ir kalbėtojas buvo geriausis girdi, gal tai koks diplomatas. Treti vėl gyrė lietuvių šokius. Viena mergina girdama lietuvių šokius pasakė "Tie lietuvių šokiai man taip patinka, kad aš net gailiuosi, jog nėsu lietuve".

Žodžiu sakant, lietuviai šiame vakare labai pasižymėjo. Užtai priklauso ačiu K. Vincei, kuri tame pasidarbavo. Žmonių šiame vakare buvo apie du tukstančiai.

M. Petrausko koncertas.

Kompozitoriaus Petrausko koncertas irgi buvo labai gražus, tik labai gaila, kad pasitaikė tokią dieną, kurioje daugelis lietuvių negalėjo dalyvaut jame dėl atsibuvusio tuom patim kartu tarptautiškojo vakaro, ir todėl čia susirinko tik apie 50 žmonių. Daugelis dargi rugoja ir ant garsinimų, kadangi apie atvykimą kompozitoriaus Petrausko sužinota gana vėlai, tik paskutinėse dienose, todėl lietuviai labai nepasiganėdinę, kad negalėjo visi išgirst M. Petrausko koncertą. Linkėtina butų, kad kitą kartą, jeigu ponas Petrauskas manytų mus atlankyt, kad su visais reikalais kreiptųsi prie K. Vincės, kuri yra ekspertė tokiuose dalykuose ir turi įtekmę netik tarp lietuvių, bet ir tarp svetimtaučių. Tada pasekmės butų tikros.

P. P. P.

HARTFORD, CONN.

ALPN. Kliubo gyvenimas.

Amerikos Lietuvių Piliečių Neprigulmingas Politiškas Kliubas turėjo pirmą susirinkimą šiuose metuose, 28 d. Sausio, kuriame senoji valdyba išdavė savo raportus iš savo veikimo 1922 metuose. Sulyg raportų pasirodė, kad per metus Kliubas turėjo įeigų $1196.78. Naujų narių prisirašė 47. Iš senųjų du numirė ir du iškeliavo į Lietuvą. Dabar turi pilnų narių 202. Išde Kliubas pinigų turi $4,247.83. Turi savo vasarinį parką, kuriuomi naudojasi pats Kliubas ir nemažai uždirba jį samdydamas kietiems. Raportai vienbalsiai priimta. Senasis pirmininkas padėkavojęs visiems nariams už gerą darbavimąsi ir tvarkos prisilaikymą, užleido vietą naujam pirmininkui Labanauskui, kuris užėmęs vietą prisižadėjo laikytis visų pilietiškų tiesų, ir pats pildyt sulyg įstatymų, ir prašė visus priimt naują konstituciją, kam niekas nesipriešino ir tokiu budu naujoji konstitucija nuo Naujų Metų įeina galėn. Priimta prisiega apie 12 naujų narių ir devynios aplikacijos. Nutarta turėt pikniką ateinančioj vasaorj, vieną 1 dieną Liepos ir kitą Rugsėjo mėnesyj.

Atnaujinus seną sumanymą, kad statyt savo namą ir steig "kliubruimius" kilo daug ginčų, nurodančių geroves ir negeroves. Dalykas ne užbaigta, paliekant apsvarstyt kitą kartą. Išrinkta komisija globojimui velionio Varnelio, mirusio praėjusiuose metuose, turto, kurio, kaip sakoma, velionis paliko apie $400 ir prie kurių prisikabino miesto valdžia. Komisija prižiurės, kad pinigai butų pasiųsta velionio tėvui ir broliui, į Lietuvą. Komisijon išrinkta Motiejus Aukštakalnis.

Dabartinė Kliubo valdyba yra: Pirmininku P. Labanauskas, padėjėju M. Vitiekunas, Užrašų sekretorius kretorius G. Stankevičius iždininkas A. K. Kiaulėnas. G. Levitauskas, finansų seiždo globėjai J. Gežas ir J Bagdonas. Visi atsišaukimai turi but adresuojami: Lithuanian - American Citizens Political Independent Club, 35 York St., Hartford Conn., % A. K. Kiaulėnas.

Kliubo Reporteris

CLEVELAND, OHIO.

Lietuvos dailininkų koncertas.

Sausio 27 dieną clevelandiečiai turėjo progą regėt ir girdėt jau nuo seniai garsinamų Lietuvos dailininkų koncertą.

Žmonės sako, kad bilekoks daiktas iš toliau žiurint visada išrodo daug dailesnis negu kad iš arti į jį prisižiurėjus. Taip ir su šiuom koncertu. Kada laikraščiuose buvo skaitoma korespondencijos apie šių dailininkų koncertus, išrodė kas tokio nepaprasto, bet kaip dabar ant vietos pasirodė, kad nėra jau ko čia taip daug didžiuotis. Ir tiesa, įspudžio nepasirodė. Vienas talentuotas dailininkas tai smuikininkas Leškevičius. Jis savo smuikos verkimu publiką ževėte žavėjo. Galbut p. Leškevičius yra pirmutinis iš lietuvių toks gabus ir talentuotas smuikininkas, kurio griežimo klausytis kuoilgiau norėtusi. Byra turi neblogą balsą, ir jei daugiau pasilavins, jis galės but gabus dainininkas. Beto jis gerai valdo pianą. Apie Oleką tai jau nieko nelieka sakyt; čia žmonės kalba, kad jis tinka tik "šešiolikinių viliojimui".

Abelnai šis koncertas pas clevelandiečius padarė labai menką įspudį, ypatingai iš dailininkų pusės. Publikos prisirinko pilna Lietuvių salė, nors tą vakarą buvo labai bjaurus oras. Net ir kunigas atsilankė, turbut tik todėl, kad dailininkai pas jį visą savaitę gyveno; blogų norų žmonės ir šitą savo pasakojimams išnaudoja, girdi, kunigas atėjo į savo burdingierių koncertą. Šiaip publika susidėjo iš įvairių pakraipų ir pažiurų žmonių.

Dabar lauksime atsilankant viešnių, beje, Šleževičienės su Venciene, kurios žada čia atsilankyt Balandžio mėnesyje.

Žilvitis.

HARTFORD, CONN.

Visko pobiskutį.

Pas mus kaip ir kitur, žiema labai skaudi. Šalčių ir sniego netruksta. Žmonės bėdavoja kuro, nes kiekvienam šalta. Darbai eina gerai. Tankiai matosi žmones gatvėse strapinėjančius, rodosi kad jiems ruginė neduoda ramybės, tik nežinia kur jie jos gauna. Blaivybės sargai be nuolaidos medžioja ir areštuoja, nekartą matosi vieną ir kitą lietuvį medžiotojų globoj, bet mažai lietuvių ton nelaimėn patenka.

28 dieną Sausio veitiniai vyčiai scenoje statė veikalą "Graži Mageliona". Publikos prisirinko pusėtinai. Iš aktorių Mageliona ir Petras savo roles išpildė gerai, kiti kiek silpniau. Laike lošimo vyčiai kėlė lermą, taip, kad salėje reikėjo jaustis kaip Lietuvos žasų buryj: užimas, žviegimas, švilpavimai ir panašiai, kad nebuvo galima girdėt kas ant scenos kalbama. Tik kiek vėliau vyčių generolui juos subarus, lermas kiek aptilo. Tas parodo, kad vyčiai apšvietoj yra labai menki. Patartina jų tėvams užsirašyt "Amerikos Lietuvį" ir kartu su kitais lankytis Po Medžiu, kur galima išmokt kaip reikia užsilaikyt viešuose susirinkimuose, ir išmokint savo vaikus kaip reikia apsieit tarp žmonių.

Pastaromis dienomis Hartford Public High School pabaigė mokslą ir gavo paliudijimus 176 mokiniai, kurių viena dalis buvo bernukai ir dvi dalys mergaitės. Tarp jų yra ir du lietuviai: V. J. Mašiotas ir H. V. Striegutė. Malonu tai darosi, kad randasi ir iš lietuvių mokslo mylėtojai. Nors tai mažas ženklas, vienok geriau mažai negu kad visai nieko.

Neseniai čia pasklido gandas, kad pavasaryj lietuvių parapija žada statyt mokyklą ir salę. Iš tarpo vietinių draugijų girdisi, kad draugijos irgi rengiasi statyt savo namą su sale savo reikalams. Matysim kas iš to visko išeis.

Žvalgas.

NEWARK, N. J.

Laukiant tautos šventės.

Sausio 28 dieną įvykusiame mas-susirinkime vietinių lietuvių nutarta iškilmingai apvaikščiot Lietuvos Nepriklausomybės šventę 16 dienoje Vasario. Išrinkta komisija surengimui programo

APIE ĮVAIRIUS DAIKTUS

Elementas - Hidrogenas.

Hidrogenas turi labai didelį patraukimą vienytis su oxigenu. Susivienijus oxigenui su hidrogenu pasidaro vanduo. Oxigeno randasi užtektinai visur, taipgi netruksta ir hidrogēno; taip, męs randame visur tuos du elementu susivienijusiu pavidale vandens. Toks didelis patraukimas hidrogeno prie oxigeno, kad hidrogenas vienas duoda geriausią kurą, karščiausią ugnį, tik žinoma, nepigiausia parsieina hidrogenas atskirt nuo kitų gazų, su kuriais susivienijęs.

Hidrogeno tvērimas.

Norint padaryt atskirą hidrogeną, mokyti žmonės išrado budą gaut jį iš vandens, kur jis yra susivienijęs su kitais elementais. Jie leidžia elektros sriovę į vandenį, elektros jiega skiria hidrogeną sau ir oxigeną sau, su pritaisymais pagaut tuos atskirus elementus į tam tikras bonkas. Tokis procesas darbo vadinama dekompozitavimu. Tai yra vienas iš svarbiausių išradimų, kurio pasaulis laukē per daugelį amžių.

Taip atskirtas hidrogenas suleidžiama į bonkas ar į tam tikras bones ir užlaikomas sunaudojimui. Hidrogenas yra gazas, labai smulkių atomų, todēl jis nēra matomas. Vanduo už hidrogeną yra sunkesnis 11,160 kartų. Jis yra lengvesnis ir už orą, turi didžiausią jiegą kilt į viršų.

Hidrogeną galima sušaldyt.

Garsus anglų mokslininkas Jokubas Dewar per pereitus kelis metus tyrinēdakad iš gazo pasidarytų skystis, panašus į vandenį. Kad padaryt jį skysčiu, jį reikia labai šaldyt ir spaust. Ilgiau šaldant ir spaudžiant hidrogenas pasidaro kietas ir atrodo kaip ledas. Mokslininkai darbuojasi, kad išimt paskiausį mas gazus išrado, kad hidrogeną galima sušaldyt taip, krislelį šilumos iš hidrogeno ir pamatyt kas iš jo ant galo išeitų. Net suvartojama šalčio galimiausis laipsnis, bet galutinai negalima visą šilumą išimt.

Hidrogenas randasi visur, kur tik gyvybē yra, nes kur tik yra gavybē, protoplasmas yra vandens ir turi but hidrogeno, nes hidrogenas vienijasi ne vien su oxigeyra vandens tvērējas, jis nu, bet vienijasi ir su visokiais kitais elementais.

Oxigenas.

Oxigenas, antras elementas, kuris sudaro vandenį. Oxigenas yra šešiolika kartų sunkesnis už gazą hidrogeną. Oxigenas taip pat kaip ir hidrogenas yra nematomas gazas ir neturi jokios spalvos, neturi nē skonio, nē galimas suuost. Skiedžiasi vandenyje labai mažai, tas mažumas labai reikalinga gyvasties palaikymui. Oxigenas kaip ir hidrogenas galima atšaldyt ir paverst į skysčių. labiau sušaldžius pavirsta į kietą medega, panašią ledui. Labai lengvai vienijasi su kitais elementais. Kada oxigenas vienijasi su kitais elementais, reiškia, eina per tam tikrą degimo procesą. Šiluma atsiranda kada oxigenas vienijasi su kitais elementais. Šiluma, kuri randasi musų kune, yra niekas kitas kaip perdegimas oxigeno su kitais elementais. Nors męs nematome to degimo ir šilumos tvērimosi, męs tik galime jaust labai įsitēmiję. Kada geležis rudija, tai nekas kitas darosi kaip tik oxigenas prieina prie geležies, perdegina ir vienijasi su ja. Jeigu gerai męs patēmysime, tai atrasime, kad rudyjanti geležis visada yra biskį šiltesnē negu aplinkybēs, kurioje geležies yra. Oxigeno vienijimasis su bent kokiu daiktu arba jo atsiskyrimas bent nuo kokio daikto, yra taip svarbus, kad mokyti žmonēs sumanę ir tam tikrą žodį oxidavimo. Kada kokis daiktas vienijamas su oxigenu, žodis oxigeno tam yra pritaikytas.

Oxigenas vartojamas tyras daugeliui daiktų, vienas dalykas dēlei kurio oxigenas yra vartojamas tyras, tai rodymui šviesos dabar daugiausia prie rodymo krutančių paveikslų. Du tam tikri kieti knatai, vienas turintis savyje hidrogeno, kitas oxigeno, sudurti galas su galu, dega labai šviesiai ir meta šviesą toli.

Kiti dalykai, dēlei kuriv vartojama grynas oxigenas tai yra ligoniams. Gryną oxigeną pigiausia gaunama iš oro skysčiaus, kurį padaro hemikai, bešaldydami ir bespausdami į kruvą.

Gazai, nitrogenas ir oxigenas, nors jiedu yra skirtingi elementai, bet labai giminingi ir sugyvena vienybēje. Nitrogenas vienok nesimaišo su kitais elementais, netaip kaip oxigenas, kad užpuola kitus elementus ir perdegina juos. Nitrogenas randasi musų kune, męs kaip ir augalai turime savyje nitrogena. Męs gauname nitrogeną sumaišytą su kitais dalykais, kaip daržovēs arba medžių vaisiai, kuriuos męs naudojame. Vaisiai taipgi gauna sau nitrogeną dēlei savo maisto, su pagelba tam tikrų mikrobų.

Žmonēs padaro nekuriuos sumaišymus iš nitrogeno, kurie vartojami kaip kuriems dalykams.

Garsus žmogus, vardu Davy, anglas, atrado vieną sudētinį, apie šimtas metų tam atgal; tą sudētinį jis praminē laghingas, tai yra gazas hidrogeno ir oxigeno, kurio dantų gydytojai duoda žmogui, kad nejaustų dantų traukimo skausmo.

Kitas nitrogeno sudētinis yra amonija, talpina savyje nitrogeną ir hidrogeno gazus, kurie sumaišyti su vandeniu padaro amoniją skysčiuje.

Amonija kaip nitrogenas, oxigenas ir hidrogenas, neturi spalvos, ne galimas matyt, bet turi didelį skirtumą užuodime, amonija labai skverbiasi į nosį ir sujudina visą žmogaus kuną. Nors vanduo labai mažai maišosi su nitrogenu arba oxigenu, vienok gerai maišosi su amonija ir tik su vandeniu sumaišytą galima pardavinēt. Labai stiprus gazas amonijos ir kartą sumaišytas su vandeniu, turi didelę galę nuvalyme daiktų.

Hidrogenas, oxigenas, nitrogenas yra svarbiausi pasaulyje gazai. Pirmi du sudaro vandenį, kiti maišosi ore. Vienok ore yra ir kiti gazai, tik žinoma, jų yra mažuma. Karboniškos rugšties gazas, kuris susideda iš anglio ir oxigeno, turi savyje biskį amonijos, kurią išplauja lytus. Yra ir kiti elementai, kurie sudaro mažumą, bet užimanti juos suprast.

Nemuno Sunus.

---

ir pravedimui agitacijos. Komisijon įējo: S. Daunora V. Antulis, J. Sereika, M Dvoreckas ir M. Truska. Komisija jau turējo keliatą savo posēdžių, kuriuose rengiama platus programas su daugeliu naujanybių.

Kiekvienas lietuvis turētų nepraleist tą dieną progos, kad atsilankyt ir išreikšt užuojautą savo broliams anoje pusēje vandenyno, kurie dar ir šiadien kovoja už laisvę taip brangiai atpirktą, kurią priešai iš visų pusių tykoja praryt, užgrēbt krauju ir ašaromis aplaistytą Lietuvos žemelę.

Suteikime jiems medegišką paramą, išreikškime jiems užuojautą! To jie iš mųs reikalauja ir to jie iš mųs laukia! **M. Truska.**

ST. CLAIR, PA.
Lietuvių gyvenimas.

Musų miestelyje randasi apie šimtas gyventojų lietuvių. Geroje dvasioje tokis skaitlius lietuvių šį tą gero nuveiktų. Bet su dvasia kokia dabar čia lietuviai gyvuoja, tai yra pražuvę. Girtybē apnykus netik šiaip žmonēs, bet ir kunigą. Kur tik eini, kiekvienoje stubojo karčema ir bravaras kartu. Skaudu darosi pažiurējus kokioje aplinkybēje čia mažikudikiai auga.

Korespondentas.

SKRUZDŽIŲ KOVOS.

Jean Balhelier apipasakoja kareivius giminēs termitų, gyvenančius Indijoj. Termitai yra tai baltos skruzdēs, kurių tikroji tēviškē yra Indoehinijoj.

Termitai, arba baltosios skruzdēs yra trejopai pasiskirstę: sparnuoti lakunai, tai patelēs, belytēs darbininkēs ir kareiviai. Šių pastarųjų užduočia yra gynimas skruzdynų nuo užpuolikų. Tam tikslui jos turi tam tikrus organus, ypač kandimo organus ir jauslų ragus, sujungtus su viduriniais organais, gaminančiais limpančias seiles.

Batheilier užtēmijo kaip į apdraskytą termitų skruzdyną įpuolē skruzdēs užpuolikēs ir puolēsi ant vietinių jo gyventojų, ir nešančius juos laukan. Kareiviai jų lenkēsi per du centimetru ir susieidami į burius lyg katarēsi tarp savęs, kiti buvo užpuolikų apsupti kartu su gyventojais, skruzdyno kamarēlēse. Kada užpuolikēs sugriovē jų skruzdyną ir pasitraukē, tie tariamieji kareiviai susibēgo į vieną ilgą liniją ir atkreipę galvas išlaukinēn pusēn, sudarē lyg gynimo sieną, kad užpuolikēs ne prieitų. Kitoj pusēje šitos sienos darbininkēs ēmē statyt naują skruzdyną, nešant smilčių grudelius ir vieną su kitu lipinant savo seilēmis.

Įdomi kova.

Zoologiškame darže, Londone, buvo du skruzdynai, vienas greta kito, ir taip pilni skruzdžių, kad parsiējo juos paskirstyt. Nuokart buvo manyta sudaryt dar trečią skruzdyną, kuriame perviršius apsigyventų, bet vēliaus nuspręsta tarpe jau esančių skruzdynų padirbt tiltą ir jas palikt jų likimui. Tai padarius kilo kova vieno skruzdyno su antru, kuri tęsēsi per dvi savaites. Gyventojai tikrojo skruzdyno nuo pat pradžios užpuolikus viršijo atkaklumu ir ištverme. Pjuvynē tarp vienų ir kitų tęsēsi pilnai 14 dienų; užpuolikēs butinai stengēsi užpultasias išnaikint; ką tik sugriebdamos, pačias silpnesnes savo priešių, jų kiaušinius, net skruzdyno šapus ēmē ir nešē į savo skruzdyną, kad tik užpultus kaimynus sunaikinus. Ant tilto galų stovējo sargyba, kuri kiek vieną praeinančią skruzdę tyrinējo, kuriam abazui ji priklauso.

Kova galiaus baigēsi tuom, kad užpultasis skruzdynas tapo nugalētu ir sugriautu, antrasis veik dvigubai pasididino. Užpultojo skruzdyno gyventojai didesnēje dalyje išpjauta užpuolikių kandžiais. Kurios likę gyvos, matydamos ne atsispirsiant, prisidējo prie užpuolikių ir joms padējo jų kovoje, kaipo išdavikēs; pjovē savo lizdo giminę, griovē jos namus ir vogdamos jų turtus, nešē užpuolikų lizdan.

TELEFONAS IR BAROMETRAS.

Kiekvienas iš musų girdējo skambējimą telegrafo vielų. Paprastai yra sakoma, kad vējas juos skambina lyg arfą. Bet Ottavose universiteto profesorius P. Field sako, kad tokia pasaka yra klaidinga, nes tokius telegrafo vielų skambējimus męs girdime netik vējui pučiant, bet ir tada, kada oras yra ramus, net ir vasaros kaitrose, kuomet taip tyla, kad net ir medžių lapai ne kruta, o vielos vienok lyg dainuoja, tai augštesniu, tai žemesniu tonu. O tas paeina nuo temperaturos, kuri vielas skečia ir traukia į kruvą, lyg traukutis. Tas paprastai dedasi prieš oro atmainą, ir kas yra arčiau su tuom vielų skambējimu apsipratę, visuomet nuo jo spēja oro atmainas. Jeigu skambējimas yra žemas, reiškia, kad atmaina įvyks dviejų parų bēgyje; jeigu skamba augštu tonu, atmaina gali įvykt keliose valandose.

Tas pats profesorius aiškina, kad tas vielų skambējimas paeina ne iš oro, bet iš žemės, iškur jis stulpai pereina į vielas. Yra tai judējimas žemės paviršiaus kuriuos tuom patim laiku pagauna ir seismografas, rodant oro permainas.

M. Stakēnas.

LIETUVOS GEOGRAFIJA.

(Pasiskaitymas jauniems amerikonams).

(Tąsa)

pinigų kurso. Lietuvos pinigai taip vadinami litai yra gvarantuoti grynu auksu. Gvarancija stovi Lietuvos republikos Emisijos banke. Lietuvos valdžia turi joje trečiadalį aukso, apie tris milijonus rublių. Visą auksą gautą iš rusų, sulyg sutarties. Trečdalis aukso yra Lietuvos.

Lietuvos geležinkeliai.

Lietuvos republikos geležinkeliai turi apie 1000 kilometrų ilgio; turi 90 lokomativų, apie 700 pasažierinių vagonų ir apie 800 pervažos vagonų. Dar prie to yra siaurojo geležinkelio 654 kilometrai su 28 lokomotivais ir 416 pervažos vagonų. 1920 metais Lietuvos valdžia turējo įeigų iš geležinkelių 18 milijonų markių, o 1921 m. geležinkeliai davē valdžiai 25 milijonus markių.

Lietuvos spauda.

Lietuvoje išeina 12 dienraščių; 5 lietuvių ir 7 kitataučių kalbomis. Savaitinių yra 13. Viso laikraščių Lietuvoj išeina 54. Spaudos bendrovių yra bent septynios. Laikraščius prenumeruoja 50,000 obonentų.

Lietuvos mokyklos.

1919 metais Lietuvoje buvo 1,364 pradinēs mokyklos. Mokinių visose tose mokyklose buvo 38,500. Tais metais vidurinių mokyklų arba gimnazijų buvo apie 36; lietuvių 30, žydų 4 ir lenkų dvi. Dar prie to buvo kelios mokytojų ir kunigų seminarijos. 1920—21 metais pradinių mokyklų buvo apie du tukstančiai. Jose mokinosi 70—80 tukstančių vaikų. Tais metais buvo 55 gimnazijos, kur mokinosi 11,042 mokiniai; 4,480 mergaitēs ir 6,562 berniukai. Toms mokykloms tais metais Lietuvos valdžia išleido 3,273,167 markes ar auksinus. Lietuvos republikos universitetas tapo atidarytas 1922 m. 16 Vasario, laike keturių metų sukaktuvių nuo paskelbimo Lietuvos nepriklausomybēs. Tą pačią dieną amerikiečių lovana Lietuvai "Laisvēs Varpas" tapo įkeltas į kariško muzējaus bokštą. Praējusiame rudenyj į Lietuvos valstybēs universitetą užsiregistarvo apie vienas tukstantis studentų.

Lietuvos republikos administratyviškas padalinimas.

Lietuvos republikos administratyviškas sutvarkymas arba padalinimas per Lietuvos provizionališkos valstybēs prezidentą A. Smetoną ir priemerą Mykolą Šleževičių tapo paskelbtas Lietpos 1 d., 1919 m. Sulyg tos proklamacijos Lietuva tapo padalyta į 20 apskričių. Lietuvos apskričiai ir koki valsčiai jiems priklauso:

Alytaus apskritis. Alytaus apskritis turi 14 valsčių. Jam priklauso šie valsčiai: Alovēs, Alytaus, Antnemunio, Jezno, Krokalaukio, Liškavo, Metelių, Miroslavo, Nemaniunų, Nemunaičio, Punios, Sierijų, Simno ir Udrijos.

Biržų-Pasvalio apskričio valsčiai: Biržų, Budbergo, Daujēnų, Joniškēlio, Krinčino, Nemunēlio-Radvyliškio, Pabiržēs, Papylio, Pasvalio, Pumpēnų, Pušaloto, Saločių, Vabalninkų, Vaškų ir Žeimelio. Viso 15 valsčių.

Ežerēnų apskričio valsčiai: Antalieptēs, Antanavo, Dusētų, Degučių, Imbrado, Kalkunų, Kurčiuno, Lašų, Paupinēs, Salako, Smalvų ir Šventēnų. Viso 12 valsčių.

Kauno apskričio valsčiai: Babtų, Čekiškēs, Garliavos, Janavos, Lapių, Pakuonio, Panemunio, Pažaislio, Raudondvario, Rumšiškių, Turēnų, Veliuonos, Vendžiogalos, Vilkijos ir Zapyškio. Viso 15 valsčių.

Kedainių apskričio valsčiai: Ariogalos, Baisiogalos, Datnavos, Grinkiškio, Gudžiunų, Josvainių, Kedainių, Krakų, Pašušvio, Pernavos, Surveliškio, Šētos ir Žeimių. Viso 13 valsčių.

Kretingos apskričio valsčiai: Andrejavo, Darbēnų, Garždų, Kartēnos, Kretingos, Kulių, Mosēdžio, Platelių, Salantų, Skuodo ir ir Viveržēnų. Viso 11 valsčių.

Mažeikių apskričio valsčiai: Akmenēs, Ilakių, Laižuvos, Mažeikių, Šēdos, Tirkšlių, Vegerēs, Viekšnių ir Židikių. Viso 9 valsčiai.

Mariampolēs apskričio valsčiai: Antanavo, Išminto, Balbieriškio, I Gudelių, II Gudelių, Jonavo, Jovaravo, Kalvarijos, Klibiškio, Krosnos, Liubavo Liudvinavo, Mariampolēs, Mikališkio, Padovinio, Raudenio, Sasnavos, Šunskų, Veiverių ir Višakio. Viso 20 valsčių.

Panevēžio apskričio valsčiai: Andriorniškio, Gelažių, Krakinavos, Kupiškio, Mieniškių, Naujamiesčio, Panevēžio, Pinavos, Raguvos, Ramygalos, Rozalino, Smilgių, Subačiaus, Šeduvos, Šimonių, Traškunų, Vadoklių ir Viešintų. Viso 18 valsčių.

Raseinių apskričio valsčiai: Betygalos, Girkalnio, Jurbarko Kelmēs, Kražių, Nemakščių, Raudonēs, Raseinių, Tilavos, Tinkaičių, Tytavēnų ir Viduoklēs. Viso 12 valsčių.

Rokiškio apskričio valsčiai: Abelių, Aknystos, Juodupēs, Jušintų, Kamajų, Kriaunų, Pandēlio, Panemunio, Panemunēlio, Rokiškio, Skupiškio, ir Švedasų. Viso 12 valsčių.

Šakių apskričio valsčiai: Barzdų, Bubelių, Gelgaudiškio, Griškabudžio, Jānkų, Kudulių, Kekečių, Lukšių, Paežerēlio, Plokščių, Sintautų, Slavikų, Šakių ir Žvirgdaičių. Viso 14 valsčių.

Seinų apskričio valsčiai: Budviečio, Kapčiamiesčio, Kučiunų, Lazdijų, Leipalingio, Punsko (okupuotas) Rudaminos, Seinų (okupuotas), Šventežerio ir Veisėjų. Viso 10 valsčių.

Šiaulių apskričio valsčiai: Gasiunų, Gruždžių, Joniškio, Klovainių, Kurtavēnų, Kužių, Kriukių, Kuršēnų, Kruopių, Linkuvos, Lygumų, Meškučių, Pakruojaus, Papilēs, Pašvitinio, Pažiočio, Radvyliškio, Raudēnų, Stačiunų, Skaisgirēs, Šakynos, Šaukēnų, Šiaulių, Šiaulēnų, Triškių, Užvenčio, Vaiguvos, ir Žagarēs. Viso 28 valsčiai.

Tauragēs apskričio valsčiai: Batakių, Eržvilko,Gaurēs, Kaltinēnų, Kvedarnos, Laukuvos, Naumiesčio, Sartininkų, Skaudvilēs, Šilalēs, Švēkšnos, Tauragēs ir Vainutos. Viso13 valsčių.

Telšių apskričio valsčiai: Alsēdžių, Kalvarijos, Luokēs, Nevarēnų, Plungēs, Rietavos, Telšių, Tvērų, Varnių, ir Žarēnų. Viso 10 valsčių.

Trakų apskričio valsčiai: Košedarių, Kietaviškio, Kruonio, Žaslių ir Žiežmarių. Viso 5 valsčiai:

Ukmergēs apskričio valsčiai: Balnikų, Deltuvos, Kavarsko, Kurklių, Pagirių, Pabaisko, Panatērų, Slesikų, Šešuolių, Taujēnų, Traupēs, Ukmergēs, Veprių, Želvos ir Žemaitkiemio. Viso 15 valsčių.

Utēnos apskričio valsčiai: Anykščių, Daigailių, Debeikių, Leliunų, Skemonių, Tauragēnų, Utēnos, Užpalių, ir Vyžonių. Viso 9 valsčiai.

Vilkaviškio apskričio valsčiai: Alvito, Bartninkų, Gižų, Gražiškių, Kaupiškio, Keturvalakių, Kybartų, Lankeliškio, Paežerių, Pajevonio, Pilviškių, Vilkaviškio, Virbalio, Vištyčio ir Žaliosios. Viso 15 valsčių.

(Galas)

Naudingi patarimai.

Pajuodusį misingį nušveist yra geriausia šiurkščiu šepečiu, suvilgytu stiprioj amonijoj ir paskui nuplaut tyru, drungnu vandeniu.

*

Kad turētų gerą kvapsnį plaujami drabužiai ir nosinēs skepetaitēs, reikia juos plaujant, kada virinama, į katilą įdēt "oris root", gaunamos visose aptiekose.

*

Kada durių bēgunai (zoviesai) girgžda, norint girgždējimo atsikratyt, bēgunai reikia ištept pašildyta vesalina.

*

Sumuštus bliudus ar kitus įdus galima sulipint baltaja tešla, vadinama "White lead", tirštai ją sumaišius su sēmenų aliejum, tik sulipinus reikia gerai išdžiovint.

*

Nudilusius galus čeverykų galima atnaujint ištepant juos jodina ir paskui nušveičiant paprastaja mosčia (paste).

*

Žirkles geriausia yra išgeleist, jų geležtes trinant kampu aštraus stiklo.

*

Juodinant pečių, kad dailiai nujuodinus ir pridavus gražų žvilgēsį, į juodylą reikia įpilt kelis lašus uksuso (acto).

LIETUVOS POLITIKOS REIKALUOSE.

Tulas R. Arimantas "Lietuvos Žiniose" kalbėdamas apie tautų mažumas Lietuvoj, sako:

Pažvelgus į kristalizaciją valstybinės minties Lietuvoje, metasi akysna diskordas piliečių tarpe, iškeltas tautinio pobudžio interesų skirtumais. Tas primena Krilovo: "Lebied, Rak i Ščuka".

Žydų grupa per savo organus jau išreiškia nepasitenkinimą suteikta žydų mažumai privilegija, kuri siekia net autonomijos ribų ir teikia tai daliai Lietuvos piliečių net atskirą ministerį. Žydai mat reikalauja pilnos autonomijos su suverenėmis tiesomis, kas lyginas valstybei valstybėje. Negana to, žydai sionistai, iš priežasties pastarų rinkimų išsireiškia savo pasipiktinimą, su grumojimu lietuvių partijoms. Iš kitos pusės, lietuviai mato reikalingu kįlančius žydų apetitus valstybės valdyme, pažebot. Čia ir susidaro pagrindai kovai lietuvių su žydų gaivalu.

Balsai vokiečių užrubežiuose, reiškiantieji nepasitenkinimą Lietuvos vokiečių įtaka šalies valdyme per mažą, daro situaciją, kurioje randasi pagrindai lietuvių kovai su vokiečiais Lietuvoje, ir tuomi, priėjimo neprietelingų santykių su Vokietija. Nemažiau nepatenkinti yra ir lenkai. Tas sudaro pagrindus kovai su Lietuvos lenkais, ir tuomi priėjimo prie neprietelingų santykių su Lenkija. Panašiu budu susidaro nedraugiški santykiai ir su latviais, o per juos ir su Latvija. Pagalios, jeigu jau visos kitos tautų mažumos Lietuvoje turi aspiracijos įleist giliai šaknis savo tautiškiems interesams Lietuvoje, kodėl tokias pačias aspiracijas negali turėt rusai, o per juos ir Rusija. Panašiu budu panašųs santykiai gali susidaryt ir su kitų tautų mažumomis Lietuvoje, ir tuom budu, paverst Lietuvą kovos lauku, arba tarptautiškos lygos kuriniu.

Tokia padėtis sudaro pagrindus valstybės ardymui, nes valstybė tai vienas kunas, sutvertas aprupinimui bendrų interesų visų šalies piliečių be tautiškų skirtumų. Valstybės tikslu yra suteikt apsauga gyvasties, turto ir žmonių laisvės bei šalies ramybės ir teisybės. Tam tikslui sudaromi trejopi valdžios organai: teisdariškas (legilatyvis), teismiškas ir pildomasis (administratyvis). Prie sudarymo tų valdžios organų, demokratiškos valstybės suteikia lygias tiesas visiems savo piliečiams. Bet išėjimas iš ribų pilietybės tiesų ir jieškojimas tautiškų tiesų atskirai kiekvienai grupai vienoje valstybėje, veda prie Krilovo nurodytų rezultatų.

Kuom vaduojamasi?

Kokiais valstybinės minties principais vaduojasi tos tautinių mažumų grupos Lietuvoje? Ar prigimtos (gamtiškos) tiesos (naturale) ir gamtiškos tiesos (lex naturalis)—ar vėl pagrindais Monroe doktrinos, kurią prezidentas Wilsonas, pasaulinės karės metu apskelbė pasauliui ir pasiulė priimt? Tas yra reikalinga žinot.

Jeigu čia yra vadovaujamasi gamtiškomis tiesomis, tai Lietuvos piliečiai privalo susipažint su nurodymais ir nušvietimais dalykų per Hobbes, Locke, Rousseau, Montesquieu, ir kitus valstybinės minties aiškintojus, o tada pamatys,—atsiekimas tikslo per visas grupas, nėra galimas daiktas, ir kad toks pasikėsinimas yra ne valstybės idėja, bet anarhija. Tokiu keliu einant galima pagimdyt tarptautišką karę ir pergalės keliu pravest savo užmačias. Bet karės veda prie pergalės tik vienos grupos ir todėl kitos grupos, einant tokiu keliu, savo tikslų atsiekt negali. Dėl tos tai priežasties, iškėlimas tautinių aperacijų vienoje valstijoje gali turėt tik vieną tikslą: sudaryt pagrindas iššaukimui karės, arba revoliucijos, kurioje tula tautos mažuma gali pagriebt valdžią į savo rankas, kaip štai atsitiko kaimyniškoje Lietuvai šalyj, kur tokiu manevru žydai priėjo prie valdžios. Gal žydų grumojimai ir reiškia tokį sumanymą!

Monroe dokrina, paskelbta per Suvienytų Valstijų prezidentą Monroe visai kitą tikslą turi. Ji buvo apskelbta metu, kada mažesnėms šiaurinės Amerikos valstijoms grėsė pavojus išorinės agresijos, iššauktas panašiais budais, kaip viršuj yra nurodyta, santykiuose tautų mažumų Lietuvoje. Todėl Monroe doktrina kaip tik ir yra paskelbta su tikslu prašalinimo pavojaus, kurį sudaro svetimšaliai apsigyvenę silpnesnėse valstybėse.

Prezidentas Wilsonas, skelbdaams karės metu pasauliui tą doktriną, "Kad nė viena tauta neprivalo užtraukt savo nusistatymo ant kokios nors kitos tautos ar žmonių, bet, kad visi žmonės privalo but palikti nuspręst savo nusistatymą, savo išsiplėtojimo budą, netrukdomi, negrasinami, be baimės, maži greta didelių ir galingų". Šita doktrina tapo pasaulio priimta ir užtvirtinta, ir ja pasiremiant atgavo savo nepriklausomybę mažos tautos, kaip Čeko-Slovakai, Jugoslavai, Lenkai, Lietuviai, Latviai, Estai, Finai ir kiti. Ir tos tai tautos, turinčios geografiškas ir etnografiškas ribas, sukurė valstijas, pravedimui savo tautiškų idėjų ir nusistatymo ir tokias tai tautas ir tokius tai žmones apgina paminėta Monroe doktrina. Ta pati doktrina apgina žydų, kaipo tautos, tiesas Palestinoje, ir žydai pageidaujantieji pravest savo tautiškas idėjas, gali rast sau kelią į Palestiną ir tam nė viena tauta ar valstybė pasaulyje negali jiems kenkt. Bet šalyse, kur žydai yra ateiviais, jie Judejos kurt negali, ir pats toks jų pasikėsinimas yra priešingu Monroe doktrinai ir baustinas visa valstybės galia. Tas pats paliečia ir kitas tautas, kaip Lietuvoje, taip ir kitur.

Pavyzdis kitur.

Valstybės gali but ir sudėtinos. Sudėtinės valstybės gali susikurt kaip imperializmo, taip ir federacijos keliu. Priėmus Monroe doktrina Didžiosios Britanijos (Anglijos) imperija suteikė autonomijos tiesas savo kolionijoms, o net ir Airijai, kur geografiški daviniai yra gana svarbųs ir aiškųs savo skirtumu ir nustato etnografiškos autonomijos ribas. Bet ta pati Didžioji Britanija neteikė autonomijos nė taip žymių tautiškų ypatybių turinčioms šalims, kaip Skotija, Valija ar kitoms. Tas reiškia, kad tautų mažumų tiesos yra taikoma tik žymioms grupoms, kur geografiški daviniai to reikalauja.

Federacijos keliu gali jungtis įvairios šalys ir valstybės pasilaikant pilnas tiesas vietiniam savo šalies tvarkymui ir tik bendruose dalykuose palaikant sąryšį ir vienybę. Panašį federacija egzistuoja Europoje, — Šveicarija, kur viena valstijos dalis yra italų, kita francuzų, o trečia vokiečių. Tos sudėtinos valstijos dalys atskirai palaiko savo atskiras kalbas, papročius ir kitas tautiškas ypatybes, o vienok bendruose valstybės reikaluose eina išvien. Bet čia tai galima buvo pravest, nes čia yra geografiškieji daviniai tokiam dalykų sutvarkymui. Bet pamėgink tą padaryt Lietuvoje. Čia kiekviename mieste ir miestelyje kantoną reikštų kiekvienas kiemas, o dažnai kiekvienas atskiras kambarys viename name, po vienu stogu, kur yra užsigyvenę ir žydai, lietuviai, ir lenkai, ir rusai ir vokiečiai, anglai, ir dar kitoki. Tame ir yra absurdas žydų reikalavime "suverinės autonomijos Lietuvoje".

Valstybėse maišytose, kur kruvoje sugyvena įvairus tautiniai elementai, apie tautiškų autonomijų įvedimą negali but ir kalbos. Tokioje padėtyje randasi ir Suvienytos Valstijos Amerikoj, kurių prezidentai yra paaiškinę ta doktrina, kuri nuo prezidento vardo gavo vardą Monroe.

Pavyzdis iš Suv. Valstijų.

Amerikoje nėra kalbos nė apie tautų mažumų tiesas ir nė sapno apie tautų mažumų autonomijas. Čia nėra tautų mažumų piliečių, bet yra viena tik piliečių rušis—Suvienytų Valstijų piliečiai. Ir kas nori įgyt piliečio tiesas ir jomis naudotis, turi atsisakyt "allegiance"—ryšių su kitomis valstybėmis ar tautiniais interesais. Ir tas vienodumas interesų sudaro tautą, kuri neturi nė kokių etnologiškų ypatybių, bet vienodumą valstybinės minties ir politiškų nusistatymų. Todėl amerikonų tauta nėra etnologiško, bet ideališko pobudžio, ir tuomi skiriasi nuo visų kitų tautų. Tas ir prašalina trynimąsi ir kovą tautiškų (etnologiškoje prasmėje) interesų, kas užtikrina ideališką tautų vienybę.

Priimant A.S.V. pilietybę, prisiima ir valstybinė kalba, ir įstatymai bei tiesos, tvarka, pobudžiai ir kitos tautos ypatybės. Įvairenybės rasą, etnologiškų ypatybių tikybinių įsitikrinimų, bei kitų skirtumų čia nesiranda. Vietoj to randasi tik vienas interesas—palaikymas valstybės idealų. Kas drįstų pasirodyt su savo tautiška vėliava reikaluose Suv. Valstijų valstybės ir pravest ar tai savo rasos ar tai etnologiško skirtumo nusistatymą, tas butų pasmerktas kaipo valstybės priešas. Kitaip but negali, jeigu valstybė pageidauja išlaikyt savo nepriklausomybę ir laisvę ir tuom apsaugot savo idealus.

Bet pamatiniai dėsniai tų Suv. Valstijų idealų susidaro iš laisvės ir nepriklausomybės branginimo, ir tų idealų prasmė apsireiškia pilna tolerancija taip įvairių tikybinių įsitikrinimų, kaip lygiai ir pagerbime įvairių tautų ir rasų sentimentų bei kalbų. Todėl čia nėra priverstinos tikybos, ir nėra persekiojimo svetimų kalbų bei tautinių sentimentų. Čia nieks neina į privatiško gyvenimo dalykus, jeigu jie nepaliečia tautos, doros ir budo. Yra čia oficiališka kalba, kurią visi gyventojai priversti yra gerbt, bet ypatiškai, privatiškame gyvenime, kiekvienas gali vartot tokią kalbą, ar kalbas, kokios jam patinka, ir tas reiškia laisvę, ir prašalina reikalą autonomijų tautų mažumoms.

Suvienytų Valstijų pavyzdis butų sveikas ir Lietuvai pasisavint. Jį priėmus, Lietuvoje turėtų pranykt grupos žydų, vokiečių, lenkų, rusų ir kitų tautų, o butų tik vieni Lietuvos piliečiai, o kas su tuomi nesutinka, tegul eina svietur.

—o—

Redakcijos Atsakymai

Vargo Lietuvis. Apie K. K.K. (Ku-Klux Klan) organizaciją jau daug kartų laikraščiuose buvo rašyta ir aiškinta ir iš to skaitytojams jau turėjo paaiškėt, kad tai yra nelegališka organizacija neva turinti tikslą platint amerikonišką patriotizmą, bet iš darbų ji pasirodo esanti lygi anais metais Rusijoje buvusiai organizacijai "Čiornaja sotnia (juodašimčių organizacizacija)". KKK. organizacija prieš dešimtį metų buvo žinoma kaipo "night riders" ir "knights of the night" (naktiniai raitoriai ir nakties vyčiai), kurie siaubė tik pietinėse valstijose, dabar persinešė ir į kitas valstijas. Organizacija neapkenčia ateivių ir kitų tikybų, apart protestonų. Prie jos dedasi visi tie, kurie anais metais mėgo smaluot ir plunksnomis kaišyt tuos, kurie nenorėjo pirkt bonus arba kąnors prasitarė už vokiečius.

A. Basanavičienė. Ačiu už iškarpą, bet negalėsim ją pasinaudot, kadangi pasenus, o iš dalies apie tai jau pas mus buvo minėta. Malonėkit vienok mus nepamiršt ateityje, ir jeigu ką patėmysite savo laikraščiuose, busime dėkingi kad perduosit iškarpą, tik visada pažymėkite iš kokio laikraščio paimta.

J. Putrimas. Ačiu už iškarpą, bet gavome jų pervėlai ir todėl pasinaudot ja negalėsime; apie tai jau "Amerikos Lietuvyj" ir buvo rašyta. Gražiname tik tuomet. kuomet randame pridėtą markę.

STRAIPSNIS VII.

KAIP PRIRENGT KUDIKIO MAISTO BONKUTĘ.

Prie švarumo kitas svarbiausias dalykas yra teisingas nusaikavimas ir tinkamas atmiešimas. Kuomet vartojama pasaldintas kondensuotas pienas, jis turi but atmieruotas pilant iš keno į šaukštą, ir žiurint, kad pribėgtų pilnas, bet nepervirš. Lengvai galima suprast, kodel nereikia šakštą kišt į keną, jei pasvarysi kiek, prie jo prilips pieno visai nereikalingo. Pamokynimai kaip penėt sako imt tiek ir tiek šaukštų į tiek ir tiek uncijų vandens; todel reikia labai atydžiai atsaikuot kiekvieną šaukštuką kondensuoto pieno kaip pamokinimai rodo. Atsaikavęs reikalaujamą kiekį yra svarbu perplaut stiklą su virintu vandeniu, kad išėmus prilipusią pieno dalį. Atidarytas kenas turi but laikomas šaltoje vietoje ir kietai pridengtas puodeliu ar stikline. Vartojamas pienas turi turėt smetonos varsą ir but liuosas nuo sukrekėjimų.

Atsaikuok virintą vandenį (ne vandenį, kuris verda, bet tokį, kuris buvo pirma atvirintas ir dabar vėsus) mieroje. Ten pilk pieną, tik žiurėk, kad pieno lygmalė butų su saikų, o ne perviršį. Išmaišyk viską gerai iki išsileis. Iš mieros pilk šitą maišymą į sterilizuotą bonkutę ir uždėk tuojaus sterilizuotą čiulpiką. Sumaišyk tik tiek, kiek reikalinga vienam penėjimui.

Kaip pašildyt pieną iki reikalaujamo laipsnio.

Kad pašildžius pieną, įdėk bonkutę į šilto vandens indą taip, kad vanduo padengtų pieno lygmalę bonkoje. Kaitink indą, bet neduok vandeniui užvirt. Kad patyrus šiltumo laipsnį užlašink alšelį ant delno. Jei jauti ramų šiltumą, tai atvėsink pakišęs po bėgančia sriove šalto vandens. Niekados nedėk čiulpiko į savo burną, kad patyrus šilumos laipsnį. Tai pavojingas budas. Del tos pačios priežasties neliesk pirštais tos čiulpiko dalies, kuri dedama į kudikio burną.

Kaip kudikį laikyt penint žįst bonkutę.

Kuomet kudikis ima savo maistą laikyk jį savo kairę ranką. Bonkutė per visą laiką turi but taip laikoma, kad gurklis visada butų pilnas pieno. Tas neduoda orui veržtis pro čiulpiką. Duok kudikiui progą paimt čiulpiką gerai.

Kiek laiko kudikis turi žįst bonkutę.

Penėjimas turi but baigtas per 20 minutų. Jei kudikis ryja godžiai, tai išimk čiulpiką keletą sykių. Jei jis mieguistas, tai palaikyk jį budinčiu iki pabaigs bonkutę. Jei nežiurint to, jis vistiek užmiega atimk bonkutę ir neduok jam nieko iki sekančio penėjimo.

Maistas, kurį teiki kudikiui, turi nustatytą įtaką jų augimui. Mokslas įrodė, kad daugumoje pienas teikia stiprybę ir gyvybę. Išvystyme augančių kudikių į stiprius ir sveikus vyrus bei moterįs duok jiems užtektinai Eagle Pieno delto, kad Eagle Pienas yra grynas maistas, suteikiąs visus maistingumo elementus reikalingus, idant kunas augtų.

Per 65 metus motinos penėjo savo kudikius su Borden's Eagle Pienu. Jis pasirodė esąs puikus kuną budavotojas maistas vaikams, kurie nėra normališkai sveiki. Gydytojai jį rekomenduoja vaikams, kurie nedapenėti ir be svario.

Vaikai po visą šalį, tukstančiai ir tukstančiai jų, skolingi savo vikrią ir stiprią sveikatą Eagle Pienui. Nėra jokių abejonių apie Eagle Pieno grynumą arba pasekmes, kurias tukstančiai ateivių motinų gavo iš jo, Eagle Pienas yra labiau vartojamas kudikių penėjimui, negu visi kiti maistai kruvon sudėti. Nes tai yra grynas pienas ir cukrus, patogioje formoje, lengvai suvirškinamas kudikiams.

Skaityk šituos straipsnius kas savaitę ir pasidėk ateičiai.

Pilypas iš kanapių. Gerai patėmyt kitų klaidas ir klystančius pamokint, bet pamokint kolionėmis negalima. Reikia klystančius ant kelio vest tik nurodymais jiems tikrojo kelio, o ne koliot užtai kad jie tikrojo kelio neranda. Juk niekas tyčia neklysta. Nesunaudosime.

SKAITYK SU ATYDA.

Jeigu kas rengetės arba kam netikėtai prisieitų greitu laiku išvažiuot į Lietuvą, tai atminkite, kad norint gaut pasą nuo Lietuvos Atstovybės Washingtone, reikia pristatyt savo kokius nors dokumentus, parodančius, kad paeini iš Lietuvos. Kas jokių dokumentų neturi turinti laiko parsitraukite savo metrikus iš Lietuvos arba savo senus pasus rusų duotus, susiraskite, nes kitaip negalėsite išvažiuot laikui atėjus. Be abejonės šį pavasarį daugelis norės nuvažiuot savųjų atlankyt, tai dabar laikas apie tai pasirupint.

LIETUVOS KVOTA PASIBAIGĖ.

Skaitant žmones Amerikoje 1910 mete daugelis lietuvių save užsirašė lenkais, rusais ir vokiečiais, todėl pagal nuošimtį, lietuvių metinė kvota dabar nedidelė ir jau pasibaigus. Nauja kvota prasidės Liepos mėnesyje. Taigi kas mano savo gimines čia pasitraukt, dabar iš laiko viskas reikia sugatavot ir pasiųst, kad pasažierai galėtų prisirengt ir kada kvota atsidarys, kad galėtų važiuot. Męs parduodame laivakortes, siunčiame pinigus ir darome visokius dokumentus. Kada ko reikės, Kreipkitės pas mus.

PATARKITE.

Kas tik siuntėte pinigų į Lietuvą auksinais, patarkite kuogreičiau saviemsiems, kad jie greičiau pinigus pasiimtų iš nurodytų bankų ir apsimainytų litais, nes auksinam puolant kožną dieną, pinigai pasiųsti nyksta, eina ant nieko. Nekurie žmonės mano, kad galės pinigus atgal atsiimt doleriais ir gaut tiek kiek davė. Kada pinigus siunti į svetimą šalį, tai perki tos šalies pinigus; kartą nupirkęs vistiek ar tu juos savo kišeniuje laikysi, arba siųsi kur, pinigai tie yra tavo. Jeigu jų kursas puls gausi mažiau, jeigu kils gausi daugiau. Kas to dalyko nesupranta, sau daugiau blėdies padaro.

MES SIUNČIAME DOLERIAIS.

Matydami, kad daugumas žmonių apsigavo siųsdami auksinais, mes dabar sutaisėme pinigų siuntimą pagal tą kursą, kuris bus dienoje išmokėjimo. Taip siųsti pinigai negali sudilt savo kelionėje. Siunčiam pinigus ir Amerikos doleriais, jeigu kas to reikalauja.

Su siuntimu pinigų jumis geriausia kreiptis pas mus.

M. PALTANAVIČIA,
15 MILLBURY ST., WORCESTER, MASS.

GREITUMAS!!

Ant Amerikonišku Laivų

Prisiųsk žemiau padėtą kuponą dabar, jeigu ketini važiuot į seną kraštą, arba jeigu nori parsitraukt gimines čion. Prisiųsime knygutę, atspaudintą jusų kalboje dykai!

Sužinosi apie greitus Amerikoniškus laivus, kurie pasiulo geriausią vertę tavo doleriams. Parašyk dabar!

IŠ KALNO UŽMOKĖK

Jeigu mylimieji atvažiuoja į šitą šalį parašyk del iškalno užmokėjimo žinių.

Prisiųsk Šitą Blanką:

INFORMACIJOS BLANKA, U.S. Shipping Board
U. S. Shipping Board, Passenger Dept. 823BP
45 Broadway, New York City.
Malonėkite man prisiųst, be privalumų, S. V. Valdžios knygutę apie kelionės faktus, ir informacijas apie S. V. Valdžios laivus į Europą.
Mano vardas .....
Gatvės numeris .....
Miestas ..... Valst. .....

UNITED STATES LINES
45 Broadway, New York City.
110 S. Dearborn St., Chicago, Ill. 75 State St., Boston, Mass.
155 Congress St., West, Detroit, Mich.
Valdo veikimus
U. S. SHIPPING BOARD.

G. Ainis.

PO TIEK METŲ VILTIES!....

(Tąsa)

Dulių namuose dar ištolo girdėjosi garsus muzikos griežimas, kuris pripildė visą Naručių sodžių. Pilna trioba buvo jau prisikimšus jaunimo ir šiaip senių ir vaikų. Jaunieji, vieni sukosi "polką", kiti susikimšę sėdėjo aplink susėdę ant suolų ir linksmai šnekučiuojasi. Seniai sėdėdami netoli stalo leido kamuoliais iš pypkių dumus ir gyvai sekė jaunimą bešokantį.

—Taigi, Jokubai, ar atsimeni kaip męs toki budami taip sukomėsi kaip dabar jie?

—Pamesk bent kalbėjęs! Męs dar gyviau šokdavom, nes tuomet brač kiekvienas turėjo kišeniuje buteliuką, ir žinoma, išsigėrusiam linksmiau ir kojos tarnauja—aiškino senis Jokubas.

Pilnas stalas buvo prikrautas valgių, tik tos "palaimintos" degtinės, nesimatė, nes vokiečiams išėjus sunku buvo jos gaut.

Per naktį visi nusidirbę, vieni bešokdami, kiti besidėdami, nuėjo auštant gult.

Tai buvo rytas. Saulė išėjus iš akyračio, pabėrė po visą žemelę gausius spindulius. Onytė sėdėjo sode ir gailiai verkė. Juk šiadien už kelių valandų ji nustos to, kurį taip iki šiam momentui mylėjo. Nusileis jos gyvenimo saulutė, nematys jinai šviesių dienelių.... Nejaugi tu, Antanėli, negirdi mano ašarų, nejaugi neatjaučia tavo širdis mano skausmų! Juk aš tave taip mylių, laukiu iki paskutinei valandai!!....

—Laikas, vaikeli, jau rengtis, tuojaus reiks važiuot, klebonas liepė anksčiau, kad nepasivėlinus—kalbino priėjusi Onytę motina; nereikėtų taip jau verkt, gyvensi lyg lokio ausyje, nieko tau netruks, valakas žemės....

—Nenoriu nieko motin, nė valako, nė turtų, o laukiu tik jo ir jei jis nesugrįš, esu pražuvus.....

—Dukrele, pasakyk tikrai ko tu lauki, žinok, kad aš tavo motina.

—Žinai.... ištarė silpnu balsu Onytė. Aš laukiu Antano.....

—Antano? Kas tau pasidarė brangioji? Antanas gal kur pas bolševikus, ar užmuštas, o be to kad dar jis ir gyvas butų, tai juk jis beturtis, argi męs leistume tave už jo?

—Aš pati eičia ir be jusų leidimo!....

Už valandos visi buvo jau sukilę. Kiekvienas krapštė akis po miego. Onytė ruošėsi į šliubą... Per jos veidus ritosi ašaros lyg lytaus lašai. Ji nieko dabar nejautė, jos širdį suspaudė skausmai, akyse darėsi tamsu.... Apalpo...

Nuo artimo miestelio smėliuotu vieškeliu artinosi prie sodžiaus dulkiu stulpas. Greitai pasirodė burelis lietuvių kareivių. Jų buvo nedaugiau kaip 10, o priešakyje visų jojo vikrusis karininkas Antanas. Burelis įjojo į sodžių ir stačiai užsuko pas Antano tėvelius.

Motina pamačiusi savo sunelį, kurį jau skaitė užmuštu, pradėjo iš džiaugsmo verkt.

Antanas neįėjęs į triobą paklausė, iš kur čia girdėtis muzika.

—Dulio Onytė teka. Jos šiadien vestuvės, pasiskubino pasakyt Antano sesutė.

Tokia žinia jam buvo baisesnė negu karės laike mirties šmėkla.

—Ar jau po šliubo—sušuko jis drebančiu balsu.

—Ne, dar tik rengiasi važiuot—atsakė motina.

Antanas užšoko ant žirgo, kuris linksmai sužvengė ir perkuno greitumu atsidurė Dulio kieme.

Visi pamatę tokį svečią labai nudžiugo, bet Dulienė nusigando, nes jau jinai dabar žinojo, kad viskas pabaigta su "cielininku".

—Kur jaunoji?—užklausė pasisveikinęs karišku budu, su pažystamais Antanas.

—Klėtyje rengiasi—atsakė visi vienu žodžiu.

Nulipo Antanas nuo žirgo, ir padavęs jį palaikykit čia pat stovinčiam savo senovės draugui, pats nusiskubino į klėtį.

—Onyte brangioji, ar ne pervėlu?!.....

Bet Onytė išsykio nepažino Antano, nes jau dabar jis buvo suaugęs, kariškoje formoje, po kelionės nuvargęs. Ji valandėlę žiurėjo į jį tarytum negalėdama prakalbėt.

Onyte, esu Antanas!..

—Antanas!... Dieve!.....

Visi pamatę, kas prieš valandą įvyko, ne galėjo spręst kas iš to išeis. Jaunasis, kuris buvo užsiėmęs savo kuopos tvarkymu, sužinojo apie tai tik už valandos, kai jau Onytė negalėdama iš džiaugsmo laikyt ant savęs vestuvių drabužius, numetė juos nuo savęs, ir pasakė, kad į šliubą nevažiuosianti, ir vestuves reikia skaityt užbaigtomis.

Toji žinia labai visiems nepatiko, ir kiekvienas pradėjo murmėt, kad pačiame linksmume taip nutrauktos vestuvės. Toks atsitikimas, žinoma, stebino aplinkinius žmones,kurie visaip sprendė apie Onytės tokį pasielgimą.

Praėjo dar du metai. Lietuva pamažu savo narsiųjų sunų likosi išliuosuota iš priešų rankų. Tame visame laisvės kovos darbe be pertraukos darbavosi ir Antanas karys. Jis kaipo tikras pilietis, mylintis savo tėvynę, visuomet su pilnu pasišventimu grumėsi su jos priešais. Tai buvo draugiškas žmogus kuopos kareivių, kurią jis vedė, mylėjo jį kaipo tėvą ir kaipo geriausį draugą. Ir kai tėvynei negrėsė momentališkas pavojus, šalis nurimo, grįžo Antanas į gimtinį sodžių. Jis dabar jau nesiskubino pas Onytę, nes žinojo, kad jinai jau jo, o jis jos.

Greitu laiku buvo iškeltos vestuvės, į kurias buvo užprašyta ir tie kareiviai, kurie anuomet pirmą sykį atjojo į jo gimtinį sodžių. Tomis vestuvėmis džiaugėsi be galo Onytės tėvai, nes Antanas, jos vyras, buvo blaivus ir išmintingas žmogus, o kas labiausia, tai jis be galo mylėjo Onytę, o jinai jį. Buvusis jos "jaunikis" įkaušęs grumodavo jai atkeršysiąs, kad ji už jo nėjo, tačiau suradęs "bagotesnę", greitai ją užmiršo.

Antanas gi dažnai vakarais pasakodavo Onytei nuotikius, kuriuos patyrė laike baisios karės, o jinai klausydavo įspudingų jo pasakojimų ir jautėsi su juom laiminga.

Antanas visuomet yra pasiryžęs užėjus pavojui, vėl stot į tėvynės gynėjų eiles.

(Galas)

JAVAI SUVIENYTOSE VALSTIJOSE.

1919 m. Kalifornija užaugino šeštą dalį Suv. Valstijų vaisių ir riešutų. Pietinėj Kalifornijoj auga beveik visi citriniai vaisiai, riešutai ir armeniškos slyvos; centralinėj—rozinkinės vynvuogės, persikai ir armeniškos slyvos su citriniais vaisiais rytouse. Šiauriuose yra persikų, armeniškų slyvų, vynvuogių, riešutų, obuolių, ir grušių. Floridoj auga citriniai vaisiai, Georgia ir Texas persikai ir riešutai. Kitose Suv. Valstijų dalyse randame obuolius.

Apie 15 nuošimtis obelių buvo vakaruose 1920 m. ir beveik pusė tų medžių augo Washington valstijoj. Bet New Yorkas, Pennsylvania, Ohio, Michigan ir Virginia susidėję daugiau užaugino obuolių negu Washingtono valstija. Per kelis pereitus metus mažai obelių pasodinta vakaruose, nes augštos pargabenimo kainos sulaiko konkurenciją su rytais. Apie 9 nuošimtis obelių be vaisių per 1920 m. buvo vakaruose. Jauni medžiai dabar yra ant Ontario ežero kranto New Yorke, žemoj Hudson Valley ir Ohio Valley, Michigan ežero krantų Michigane, ir Sonoma Valley, California. Viso 1920 m. medžių be vaisių buvo 36 milijonai, sulyginant su 66 milijonais 1910 m.

Vakarai produkavo trečią dalį obuolių 1919 m. nepaisant, jog turėjo septintą dalį medžių. Washington valstija užėmė pirmą vietą.

Trįs didžiausi persikų centrai yra centralinė Georgia, Ontario ežero apielinkė New Yorke, ir California. Kita nauja persikų kolionija sparčiai auga Moore pavietyje, N. Y. Mažesni centrai randasi New Jersey, vakarinėj Maryland ir vakarinėj Virginia ir šiaurinėj Texas. Dėl šaltų žiemų persikai neauga šiaurvakaruose nuo Chicagos iki Omaha ir Amarillo, Texas.

California augino beveik trečią dalį persikų 1919 m.

Beveik pusė Suv. Valstijų slyvų medžiai yra Californijoj, ir beveik trečia dalis penkiuose apskričiuose Santa Clara, Sonoma, Placer, Napa ir Solana.

Du trečdaliai vynuogių auga Californijoj. Rytuose vynvuogės auga ant pietinio kranto Erie ežero iki Buffalo.

Beveik trįs - penkdalys citrinių vaisių užauginta Californijoj ir dvi-penktdalys Floridoj. Yra daugelis sodų Louisianoj, Browsville, Texas ir neseniai Satsuma pamarinčiai užsodinta rytiniame rytų Texas, pietinėj Mississippi ir Alabama.

Grušių kolionija yra ant Ontario kranto ir Hudson Valley, New Yorke, pietvakarų Michigan, apie ežerą, centrinėj ir pietinėj Californijoj, vakariniame Oregon ir Yakima Valley, Washingtone.

Žemvuogės nevisur auga. Svarbiausi centrai yra Cumberland, Camden, Burlington, ir Atlantic paviečiai, N. J., Sussex pavietis, Delaware, Wicomico, Worcester, Carolina ir Arundelle paviečiai, Maryland, Tennessee, Kentucky, Missouri, Arkansas, Louisiana, Michigan, California ir Oregon valstijose.

Spanguolės auga Cape Cod., Massachusetts, pietinėj New Jersey ir centraliniame Wisconsin.

UKIŲ PARANKUMAI.

Apskritai imant, ukės Suv. Valstijose 1910 metais kainavo $6,444 už vieną, ir 1920 metais po $12,084. Iowa valstijoj, ukė 1920 m. kainavo $39,941. Beveik kiekvienas ukės javų plotas padidėjo nuo 50 akrų 1909 m. iki 57 akrų 1919 m. Ukininkai vartojo daugiau arklių, jaučių ar mulų jiegą ir naudingesnę mašineriją, produkuoja daugiaus ant kiekvieno akro ir kiekvieno žmogaus. Kiekvienas ukininkas ar ukės darbininkas, apart savęs, maitina devynis kitus šioje šalyje, ir vieną svetimoje šalyje.

Didžiausias skaičius ukių, kurių savininkai baltodžiai, yra tarp vokiečių pietrytinėj Pennsylvanijoj ir rytiniame Wisconsin, tarp vakarinės Pennsylvanijos kalnų ir pietinės Appalacijos ir vakarų pionierių.

Vakaruose ukės, ar ganyklos, yra daug didesnės negu rytuose. Dėlei mažumo lytaus vakaruose, apart šiaurinės Pacifico teritorijos, žemė laistoma vandeniu ir sausų ukių plotai yra daugiausia naudojama ganykloms ir vieton 80 arba 160 akrų, kiek reikalinga užlaikymui šeimynos (rytuose), paprastai turi 2,000 arba, 4,000 akrų. Vandeniu laistomos ukės nedidesnės už ukes rytuose. 80 arba 120 akrų vandeniu laistoma žemė kartais daugiau verta už 640 akrų sausos ukės, arba 3,000 akrų ganyklos.

1920 m. pirmą kartą Cenzo Biuras surinko informacijas apie "ukių parankumus", įimant traktorius, automobilius, įtaisytus vamzdžius, ir telefonus. Traktoriai daugiausia vartojama kornų žemėj, pavasarinių ir žieminių kviečių laukuose, ir Californijoj. Pavasarinių kviečių ukės, Sausio 1 d. 1920 m., beveik viena ukė iš šešių turėjo traktorius; kornų ukės, Kansas ir Californijos valstijose viana ukė iš dešimts; kitur viena iš 20 arba 50, išskiriant valstijos į pietus nuo Ohio ir Potomac upių, kur mažiaus negu viena iš kievieno šimto turėjo traktorius. Pietuose yra laukai ir darbas nepriguli nuo kiek darbininkai gali art ar apsodint, kaip su kviečiais arba kornais, bet kiek gali surinkt.

Dvi penktos dalys 2,000,000 automobilių ant ukių Suv. Valstijose Sausio 1, 1920 m. buvo vartota kornų laukuose. Pusė ukių rytinėje dalyje ir trįs-ketvirtdaliai vakarų kornų žemės turėjo automobilius, ir beveik pusė ukių Wisconsin, Minnesota, Dakota ir California. Į rytus nuo kornų žemės, skaitlius nupuola ik trečios dalies New Yorke ir ketvirtos dalies Naujoj Anglijoj; pietuose, Carolinose ir Georgia tik septinta dalis, ir dvidešimta dalis Mississippi turi automobilius.

Beveik pusė ukių Naujoj Anglijoj ir Californijoj turi vamzdžius namuose, beveik 4-ta dalis ukių New Yorke, Pennsylvanijoj, Oregon ir Washingtone; apie aštunta dalis kornų ukių namų ir beveik viena ukė iš 50 arba 100 ukių vatos kolionijose. Tas priguli nuo apielinkės turto ir kiekybės gyventojų.

Telefonai yra daugiausia kornų ukių kolionijose, ir Kansas valstijoj, kur 60 arba 90% namų turi telefoną. Šieno ir ganyklų ukės, kviečių kolionijose ir Pacific apielinkėse beveik pusė ukių turi telefonus; Texas ir Oklahoma beveik trečia dalis ukių; kornų ir žieminių kviečių (apart Kansas) ir uolinių kalnų apielinkėse beveik ketvirta dalis ukių turi telefonus, bet vatos kolionijose, rytuose nuo Texas ir Oklahoma, tik nuo 5 iki 15% turi telefonus. Telefonai reiškia gerovę ir žmonių žengimą pirmyn.

KIBIRKŠTĖLĖS.

Amerikiečiai lietuviai atliko didelius darbus: Išdeportavo Garmų, pasmerkė registraciją ir nutylėjo lenkų surengtas lietuvių skerdynes Liubave—P.P.P

o

Kukluksų nors visi bijo ir nekenčia, bet niekas nemano apie jų deportavimą, nes negalima juos areštuot, kadangi niekas juos ypatiškai nepažįsta—G.G.

o

Paprasti žmonės tai niekad ramųs nepabuva. Vasaros laiku jie kaip tik turi kiek laiko, tai nuėję prie upių ir ežerų, botagais šmagoja į vandenį, neva žuvis gaudydami, o žiemą tai gatvėse spatais mosuoja lyg žydai Palestinoj kitados manną semdami—G.G.

o

Vakar manęs vienas žmogus klausė, kodėl dabar rusai negieda "Bože caria hrani". Aš jam atsakiau: "Todėl, kad caro nėra"—Kalakuts.

Influenza

užpuola žmones nepaprastu greitumu. Šaltis, skausmas galvoj, nugaroj, rankose ir kojose, raumenų sustyrimas, karštis, ir silpnumas, apreiškia ją. Ką daryt? Gulkit, arba bukit namie kol sergat ir vartokit

Severos Piles del Šalčio ir Gripo.

Sekit pamokinimus ant skrynutės. Kaina 30 centų.

Kvėpavimo organai beveik visuomet užkliudyti ir yra saugu turėt namuose

SEVEROS BALSAMAS KOSULIUI

Kainos 25 ir 50 centų.

Gerklė yra tankiai skaudi ir raudona, bet bus pagydyta, jei

Severo Antiseptol

Yra vartojamas išplovimui jos, arba nosies, idant sunaikinus bakterijas, ir užlaikius tuos kelius atvirus. Kana 35 centai.

Viršminėti sutaisymai parsiduoda aptiekose.
Visuomet reikalaukit "Severos," neimkit kito.

W. F. Severa Co., Cedar Rapids, Iowa.

Nuvyk skausmą šalin!
Raišas petys, meškliungiškas traukymas muskulų, išnarytas sanarys—visuomet yra draugais didelio Skausmo. Tačiau patrynus truputį

PAIN-EXPELLERIU

ant skaudamos vietos skausmas bus greitai pašalintas. Pain-Expelleris ir skausmas yra mirtini priešai. Nusipirkite jo bonką šiandien pas savo aptiekorių—kaina tik 35 ir 70c. Persitikrinkite, kad butų ant pakelio musų lakare vaisbaženklis. Neimkit pamėgzdžiojimų.

F. AD. RICHTER & CO.
194-114 South 4th St.
Brooklyn, N. Y.

TRADE MARK

PIRMAS LIETUVIŠKAS GRABORIUS

Motiejus Čirvinskas

340 HARDING ST.
Telefonas Park 4156.

Antanas J. Milleris,,
Lietuvis advokatas,
406 Slater Bldg., Worcester, Mass.

Naujas Kriaučius Worcestery.

Vincas Intas, gerai žinomas kriaučius, tikras Lietuvis iš Webster, Mass., atidaro savo išdirbystės šaką Worcesteryje. Šią savaitę atidaro pirmiausia "Amerikos Lietuvio" ofise, 15 MILLBURY ST., lankysis du kartus į savaitę, SEREDOMIS ir SUBATOMIS, vakarais, pakol su jo darbu neapsipažins Worcesterio lietuviai, o paskui atsidarys savo šapą šiame mieste. Per 40 metų V. Intas kriaučiauja, Lietuvoje, Bostone ir per ilgus metus Websteryje, Mass. kuris vien tarp svetimtaučių buvo vietiniu kriaučių. Worcesterio lietuviai! Norėdami gražiai tinkamų drabužių, atsilankykite seredomis ir subatomis, pamatysite prabas audeklų ir paduosite mieras.

Vincas intas & Son,

Main St., Holden Arcade, Webster, Mass.
15 Millbury st., Worcester, Mass.

Parsiduoda gera ukė.

70 akrų žemės, 20 akrų dirbamos, 30 akrų girios, daugiausia klevų medžiai. Stuba 14 ruimų, tvartas de 19 karvių ir dviejų arklių. Klėtis del padėjimo javų ir įrankių. Pašiurė del vežimų ir malkų. Geras naujas vištininkas del 100 vištų, išviso penkios geros triobos. Sodas ir 50 medžių vaisingų. Du šuliniai, vienas prie tvarto, kitas prie stubos, žemė labai gera del auginimo daržovių ir kitokių javų. Dvi karvės, 2 arkliai, 55 vištos, šieno ikvaliai. Arkliai, vienas 4 metų, kitas 7 metų, 40 kortų malkų, sukirstų, plugai, akėčios, vežimai, visi įrankiai del ukininkavimo. Vieta puiki del gyvenimo. Keletas lietuvių apsigyvenę susiedijoje.

Šita vieta verta 6000 dol., bet mes norėdami greitai parduot paleidžiam už 3,500 dol. Jeigu nenorėtų imti gyvulių—pirk kas galima butų parduot pigiau. Viską perkant reikia įnešt 2,500 dol. Ukė dabar laikoma lietuvio, kuris gyvena ten keli metai, pirkikui parodys kaip vest ir iš ko geriausia pinigą daryt. Ukė randasi Connecticut valstijoje netoli nuo Norwich, Conn. Produktai parsiduoda daugiausia į Bostoną. Norinti pirkt susižinokit

**"Amerikos Lietuvio" Ofise,
15 Millbury Street,
Worcester, Mass.**

APTIEKA

Vienintėlė Lietuvio Vaistinyčia.
Visų daktarų Amerikos ir Europos Receptus sutaisome su didžiausia atyda; vaistus ir chemikalus vartojam pirmos rųšies.
Budamas 6-sius menesius Lietuvoje, parinkau ir pargabenau daug naudingų vaistų iš Lietuvos ir iš kitų šalių Europos. Pas mus galima gaut gyduolių nuo visokių ligų.
Norėdami sučėdyt pinigus ir sveikatą, visados kreipkitės į musų aptieką; kuriems nėra galima per toluma ateit, tai rašykite, o mes prisiųsime reikalingus vaistus per Ekspresą.

A. BUDREVIČIUS,
Provizorius.
93 Millbury St., Worcester, Mass.

DR. TESSMER,
Dentistas.
Saugus dantų taisytojas už prieinamą kainą.
306 Main St., Worcesteryje.
OFISO VALANDOS:
nuo 9 iki 6, o ketvergais iki 8 val. vakare. Nedėliomis nuo 10 iki 12 valandai.

Kuomet skauda jums galvą arba negalite matyt skaityt ar dirbt, ateikite pas mus ir mes pritaikysime jumis akinius, kurie jumis pagelbės.

Pope Optical Co.,

397 Main St., Worcester, Mass.
(Viršui Moulton's krautuvės)

PRANAS LEVERIS,
Dailydė-staliorius.
Užima kontraktus ant budavojimo ir taisymo namų. Taip gi taiso ir dailina namus ir padaro įvairius medžio darbus. Kainos labai žemos. Reikalaujanti dailydės, malonėkite kreiptis pas mane,, po numeriu—

15 MILLBURY ST.,
Tel: Park 8177. Worcesteryj.

Ar kenčiate nuo vidurių nesmagumų ir nevirškinimo?

Žmonės tankiai mano, kad jie turi širdies ligą arba appendicitis, iš priežasties skausmo, kuris ištikro pasina nuo geso viduriuose. Eikite pas savo aptiekorių ir nusipirkite Pepsinic Seltzer, jeigu norit pasveikt.

PEPSINIC SELTZER

yra vienintėlė gyduolė, kuri palengvina nerviškumą, vidurių nesmagumus, ir numalšina vėmima laike nėštumo. Neturi jokių vaistų kenksmingų širdžiai. Galite gaut bile aptiekoj,

Pepsinic Seltzer Co.,

VIETOS ŽINIOS.

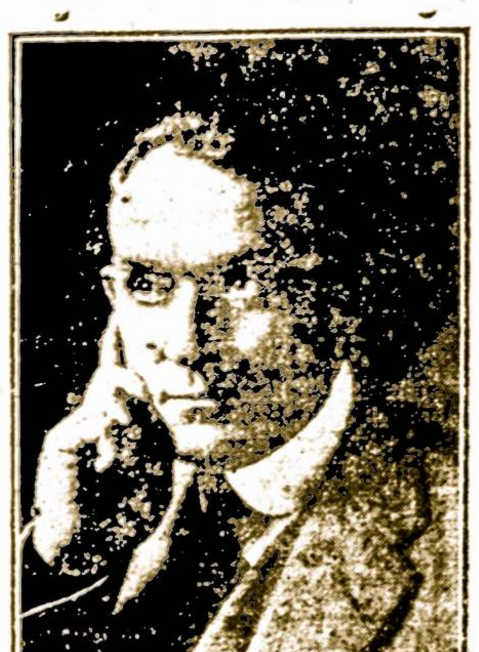

Jonas V. Liutkauskas bus žymiausis kalbėtojas 16 d. Vasario, A.O.H. salėje, iškilmėse apvaikščiojimo penkių metų sukaktuvių Lietuvos Nepriklausomybės. Apvaikščiojimą rengia Worcesterio Lietuvių Draugijų Taryba.

Kiekvieno lietuvio pareiga į šį vakarą atsilankyt, kad pašventus valandėlę laiko pagerbimui Lietuvos vardo ir paminėjimui jos nepriklausomybės, pasiklausant programo, kuris susidės iš dainų ir prakalbų kaip žymių miesto valdininkų, taip ir pono Liutkausko, kaipo vieno iš gabiausių lietuviškų oratorių. Vakaras prasidės 8 val. vakare, 16 Vasario, A. O. H. salėje.

Vaikų koncertas. Praėjusioje nedėlioje Aušrelės horas, vaikų skyrius davė koncertą A.O.H. salėje, po direktyva horo vadėjo Jono Dirvelio. Koncertas buvo labai įvairus ir visais atžvilgiais pasisekė. Iš dainų kiek silpniau išėjo Lietuvos himnas, bet užtai šiaip viskas pavyko gerai, užką dėka priklauso mokintojui Dirveliui. Publikos buvo apie 300 žmonių.

Operetė "Išeivis." Aido horas, 4 ir 7 d. Vasario statė scenon Šimkaus operetę "Išeivis", Lietuvių salėje. Veikalas yra gana dailus, ypač pirmas ir trečias aktas. Antrasis gana šlykštus (čia perstatoma Amerikos lietuvių tamsus gyvenimas—girtuokliavimai, ištvirkimas, keiksmai, suambryta kalba ir tam panašiai), bet tai originalas ir niekas jį ne užginčys. Vaidinimas išėjo pusėtinai gerai. Žymiausi trukumai tai: Jonas pirmame akte buvo persenas, gi jo motina perjauna (šiai ir nudavimo stokavo, nes per daug turėjo galvą nuleidus). Antanas trečiame akte turėjo atsikreipt į publiką ir įdomaut kokią dovaną Jonas jam iš Amerikos pergabeno, o ne žiurėt į Joną, nuėjusį girion. Maižius ištvirkėlio "amerikono rolėje" buvo tikrai naturališkas ir užsipelno pirmos rušies aktoriaus vardą.

Publikos pirmuoju vakaru buvo pilnutė salė, gi antruoju labai mažai.

"Sniego karalaitė." Praėjusioje nedėlioje vaikų draugija Žiburėlis scenoje statė. Čehovo veikalą "Sniego karalaitė". Vadovaujančias roles išpildė J.Kalakauskas, M. Paruliutė, E. Stankiutė ir kiti. Dalyvavo ir vaikų horas, susidedantis apie iš 120 ypatų, abiejų lyčių. Publikos buvo net iš aplinkinių kolionijų.

Švento Liudviko Draugystė pereitame susirinkime nutarė dalyvaut apvaikščiojime Lietuvos Neprigulmybės Šventės 5 metų sukaktuvių, kurios atsibus salėje A.O.H. 16 Vasario. Širdingai užprašome visų draugų dalyvaut tame apvaikščiojime.

Pim. **J. Baravykas.**

Šv. Jurgio Draugija savo susirinkime 3 dieną Vasario, surinko nuo savo narių $15.-51. aukų Klaipėdos šauliams. Pinigai pasiųsta Šaulių atstovui.

Antras užsinuodinimas. Dėlei neatsargumo Sandarson šeimynoj, prie Kilby gatvės, 4 metų jų duktė užvalgė strihinos nuodų ir dabar pavojingai serga ligonbutyj, bet yra viltis kad pagis. Užtai po poros dienų, 5 metų vaikas, vieton saldainių, užvalgė tų pačių nuodų ir po kelių valandų numirė.

Reikalauja algų pakėlimo. 200 elementariškų mokyklų mokintojų vienbalsiai nutarė pareikalaut didesnių algų, ir reikalavimą įteikt direkcijai iš anksto, taip, kad Rugsėjo mėnesyj atsidarius mokykloms, didesnės algos butų jau užtikrintos.

Mušis turkų su armenais. Prisiskaitę laikraščiuose sensacijų, Wick Wire Spencer fabrike dirbanti turkai pakėlė muštynes su ten pat dirbančiais armenais. Pašaukta policija karininkus nugabeno klėtkon. Teismas turkus nubaudė po $50, armenus išteisino.

Sužeistas prie darbo. J. Lukasavage (?), gyvenantis prie Lamartine gatvės, susitiko su nelaime Morgan Spring fabrike, Greendale, kur smailas dratas perdurė jam burną; dratas išlindo kiaurai per abu veidu.

Apskundė dantistą. Advokatų firma Simpson & Foley, teisman įnešė skundą vardu Carmello Crisafulli, kuris skundžia A. J. Ouimit, Fitchburgo dantistą. Skundėjas reikalauja $15,000 atlyginimo už mirtį savo giminaičio Juozo, kuris mirė, spėjama, užnuodytas dantisto Ouimet nešvariais įrankiais, kuomet taisė dantis praėjusiame rudenyje.

Dingo J. Adomonis. Jonas Adomonis, gyvenęs po No. 170½ prie Washington gatvės, prieš savaitę kažinkur iš namų išėjęs dingo ir ikišiol niekur nesurandamas.

"Užteks tuom tarpu". Daktaro Harkins šeimynai išvažiavus į Bostoną, į jo namus įsikraustė vagilius ir paglemžė dvi skrynias cigarų ir $150 vertės žiedą. Nepamiršo užtai palikt raštelį "užteks tuom tarpu".

Lietuvis advokatas baigęs du universitetu:
Cornell University su A. B.
G. Washington university su LL.B.

Anthony O. Shallna

Lietuvis Advokatas

WORCESTERYJE — VAKARAIS
15 Millbury Street.
Telephone Park 6407
BOSTONE — 18 TREMONT ST.,
Room 908 Kimball Building
Telephone Main 7164.

Pradėk Dabar Pirkt

CHALLENGE PIENĄ

IR TAUPYK LEBELIUS, KAD GAVUS BRANGIŲ DOVANŲ.

Rašyk bile vienu iš adresų, esančių ant leibelių kitos pusės del paveiksluoto Dovanų Katalogo.

"Apsimoka Tau pyt Leibelius."

(No. 104)

Net ir kudikiai pastebi!

Ir yra taip legva visiškai iš galvos pašalinti pleiskanas. Tik kelis kartus panaudojus

Ruffles

tą pleiskanų mirtinąjį priešą — ir jusų galvos oda bus taip tyra, kaip kudikio ir *Ruffles* pagelbės jums visuomet ją tokia užlaikyti. Švari galvos oda užlaiko plaukus puikiais — pleiskanos tuojaus sunaikina jas.

Nusipirkite bonką Ruffles savo aptiekoje šiandie už 65c., arba prisiųskite 75c. pašto ženkleliais tiesiai į laboratoriją.

F. AD. RICHTER & CO.
104-114 So. 4th St. Brooklyn, N. Y.

EXTRA!!!

Metų sukaktuvių didelį nupigintas išpardavimas visokių daiktų už pusę kainos. Nepraleiskite šios progos. Taipgi užsisakykit drabužius dabar dėl pavasario ir vasaros.

Reikalinga geros siuvėjos ant elektrinės mašinos — su patyrimu. Trumpos valandos.

JULĖ STOŠKIENĖ,
10 Millbury Street, Worcester, Mass.

BALTIJOS-AMERIKOS LINIJA 9 Broadway, New York, N.Y.

TIESI KELIONĖ Į **LIETUVĄ**

PER HAMBURGĄ, PILIAVĄ ARBA LIEPOJŲ

Važiuokit visi parankiu ir tiesiu keliu!
Lietuviai važiuojanti į Piliavą aplenkia Lenku juostą (karidorių)
Visa trečia kliasa padalinta į kambarius 2-jų, 4-rių, 6-šių ir 8-nių lovų

S/S LATVIA — Vasario 28-tą.
S/S LITHUANIA — Kovo 14-tą.

Iš New Yorko ir Bostono į:
HAMBURGĄ $103.50—PILIAVĄ $106.50 —
į Liepojų ir Klaipėdą $107.—
Iš Bostono į New Yorką per Falls River Liniją
Kreipkitės prie vietinio agento.

Nuga-Tone

Pasekme po 20 dienu arba grąžiname jums pinigus.

PADARA TIRŠTĄ, RAUDONĄ KRAUJĄ, STIPRUS, NUOLATINIUS NERVUS, TVIRTUS VYRUS IR MOTERES.

Turedamas sunaikintą Sveikatą ir Spėkas; turedamas neaišką mintę ir nusilpnėtą kuną; pasibodis imant vaistus dėl padidinimo veiklumo ir vaistus svaiginančius, bandyk Nuga-Tone ir persitikrik kaip greitu laiku jausiesi visai nauju žmogu! Devynes iš dešimtes visu žmogaus ligu, tokiu kaip blogas apetitas, negruomulavimas viduriu, gazai ir išputimai, užketėjimas skilvės, tulžinis, anemia, kankinimai reumatizmo, skausmai galvos, neuralgia, stokas energijos, nusilpnėjimas nervu ir negalėjimas mieguoti, paeina nuo stoka nervu pajiegos, skisto vandeniuoto kraujo ir neužtektinios cirkulacijos kraujo.

Kožna dalis kuno ir kožna jo veikme remiase ant nervu pajiegos, kurios didžiausei užlaika geram stoviuje pilvą, jaknas, inkštus ir grobus, širdes plakimo, kraujo cirkulavimo. Nuga-Tone yra labai protingas gydymas nuo nusilpnetu nervu ir abelno sunaikinimo kuno. Kodėl? Todėl kad jie yra sutaisyti iš aštoniu brangiu, sveikatą duadančiu sudėtiniu vaistu, rekomenduotu ir nuruodytu per garsingus Gydytojus. Yra jie ypatingai maistingi į Geležę ir Fosforą-maistus del Kraujo ir Nervu.

Nuga-Tone priduoda gyvybę jaknoms, pastiprin grobus teip, jog je tuštinase regulariškai. Atgaivin inkštus, išvara laukui nuodinies atmatas. Niera daugiaus gazu ir suputimu, niera smirdančio kvapo ar apvilkto liežuvio! Nuga-Tone duos Jums stebuklingą apetitą, giarą gruomulavimą, tvirtus nervus ir kietą pastiprintą miegą. Nuga-Tone sustipris kraujo ir pagerins cirkulavimo jo, priduos raudonumo veidui ir žibumą akiems! Nuga-Tone padara tvirtus, rustus vyrus ir sveikesnes ir puikesnes moteres. Nuga-Tone netalpin savyj jokiu migdamu ar daromu paprotę vaistu. Sudėti jie yra parankiam pundelei. Yra apvilkti cukrum, priimno skonį ir vartuoti galema be jokio neparanukumo. Bandyk juos. Rekomenduosi visiems sava pretelems.

MUSU ABSOLIUTIŠKA GVARANCIJA: Prekė Nuga-Tone yra vienas ($1.00) doleris už bonkute. Kožna bonkute talpina devynios dešimtys (90) piliulu, arba vieno mėnesi gydymo. Galėte pirkti šešes bonkutes, arba šešius menesius gydymo už penkius ($5.00) dolerius. Imk Nuga-Tone per dvidešimt (20) dienu ir jeigu ne busi užganedintas pasekmių, sugrąžink bonkute ir pilsus, o mes umai sugrąžisime jusu pinigus. Negalite prapuldyti vieną centa. Mes įmame riziką. Nuga-Tone yra pardavinėjamas visose aptiekose tomis pačioms išlygomis ir tą pačia garantija.

PRISIUSK SAVA PASTELIAVIMO ANT TUO KUPONA.

National Laboratory, L. 24 1018 So. Wabash ave., Chicago, Ill.

Gerbiamieji: Idedu čionais $.......... ir meldziu prisiusti man .... bonkut Nuga-Tone.

Vardas ir pavardė..........

Gatvė ir numeris..........

Miestas.......... Valstija..........

NAUJAS LIETUVIS GRABORIUS

Juozas J. Dirsa

Geriausiai patarnaujų už pigiausią prekę. Jei mirtis patiktų jųs draugą ar giminę, kreipkitės prie manęs.

OFISAS:
208 MILLBURY STR.,

NAMAI:
13 ELLSWORTH STR.
Tel. Cedar 4953.

BUK KELIAUJANTIS PARDAVĖJAS. Reikalingi keliaujanti pardavėjai arba agentai, patyrimas nelabai reikalingas. Gali uždirbt nuo 35 dol. iki 40 dol. per savaitę kada mokiniesi. Geras pardavėjas gali padaryt iki 65 dol. savaitėje. Kreipkis pas—

44 FRONT STREET,
Ruimo No. 87 ant 6 laipto. Nuo 6 iki 9 vakare.

PARSIDUODA.

PARSIDUODA geri rakandai, kuknei ir miegamam kambariui. Taipgi ir siuvama mašina. Viskas dar nauja. Kreipkitės prie

B. J. WIERZBICKI,
10 Sterling St., Worcester, Mass.

PAJIEŠKOJIMAI:

PAJIEŠKAU draugo Mykolo Kupstelio, kuris pereitą vasarą dirbo su manim ant ukės. Rudenį sugrįžo į Worcesterį. Norėčiau sužinot jo antrašą.

A. Abramavičia,
R.F.D. 2, BOX 58a, Marlboro, Mass.

PARSIDUODA duonos keptuvė labai geroj vietoj, apgyventoj lietuvių, lenkų ir rusų. Visame mieste yra tik viena keptuvė. Išvažiuoja į Lietuvą, tad nori parduot. Dėl platesnių žinių kreipkitės—

B. B.
16 Shawmut st., Providence, R. I
(6—7)

L. J. PAULAUSKAS

REAL - ESTATE AGENTURA.

Kurie norit parduot arba pirkt namą, dėl greitų pasekmių, kreipkitės pas mus—

96 MILLBURY STREET,
Worcester, Mass.

ANT RANDOS.

ANT RANDOS šešių kambarių tenementas su visais įtaisymais. Atsišaukite:

P. TAUTKUS,
61 Vernon St., Worcester, Mass.

KĮLA IŠGYDOMA

Su Stuarto Plapao Paduškaitė. Jus galite mest šalin visus diržus, kadangi Plapao paduškaitė yra vien tam padaryta, kad jus išgydyt nuo kįlos. Ji yra taip padaryta, kad kartą pridėta nenuslenka ir tuo budu geresnė negu diržas. Jokių diržų ar sprendžinų neturi. Minkšta, lengva nešiojimui. Pigi. Jokio nesmagumo darbe neturėsi. Gauta aukso medalius. Mes prisiųsime, ką sakome, atsiusime jumis išmėginimui visai DYKAI.

Plapao Laboratories,
3059—Stuart Bldg., St. Louis, Mo.

PARSIDUODA

PARŠIDUODA 3 šeimynų namas, 11 Tainter St. Geras pirkinys darbininkui žmogui. Neša virš 20 nuoš. ant $6,500.

.. Telefonuokit Cedar 4239J.

PARSIDUODA.

LINCOLN ST. naujas namas 15 kambarių, šiluma ir viskas pagal naują madą, randos po $28. į mėnesį Kaina $9,000, įmokėt $1500.

SOUTHBRIDGE ST. šaly, 3 šeimynų namas su štorų, gesas, elektra, maudyklės, kieto medžio grindis. Kaina $8,500, įmokėt $2,000.

FARMA 138 AKRŲ, geriausia iš visos apielinkės, 300 sodo medžių, triobos su visais įtaisymais, miesto vanduo, elektra, karštas vanduo, šiluma, banė su vandeniu viduj, ir sailo, grinauza, budinkai verti $20,000; 30 karvių, 2 arkliai, 1000 vištų, nauji visi įrankiai del farmos, prie gatvekario ir vieškelio, tarpe Worcesterio ir Bostono. Kaina $13,300 įmokėt $6,000.

JONAS BUROKAS,
Notarijušas ir Agentas,
25 Millbury St., Worcester, Mass.

PRAPUOLĖ ŠUNIUKAS, 5 mėnesių senumo, 3 kojos baltos viena ruad, uodegos galas pats stirmburėlis baltas, veilės gončų. Jeigu kas šitą šuniuką atrado arba kur pamatysite malonėkite pranešt; labai gražiai atsimokėsiu.

VINCAS PUTIS,
12 So. Ward st., Worcester, Mass.

Lai užsitikimas Dantistas pataiso jums dantis

Visas darbas gvarantuotas. Vartoju geriausius įrankius ir medegą.

Žemos kainos darbininkams.

IŠTRAUKIŲ DANTIS BE SKAUSMO!!

Dr. Frederick Brown,
34 FRONT STREET,
Worcester, Mass.
(Atdara Vakarais)

CUNARD

Lietuvos Valdžios Privilegija

2,310 lietuvių

gali atvažiuot į Ameriką pradedant ateinantį Liepos mėnesį. Cunard patarnavimas yra greičiausias savo giminėms atvažiuot į Ameriką. Žmonės turėdami Cunard bilietus, gali ant syk išvažiuot, nes Cunard laivas plaukia iš Europos beveik kasdieną. Išvažiuojančius iš Lietuvos per Cunard Liniją lydi kompanijos Lietuvys atstovas, kuris palengvina visus išeivio vargus.

Už patarnavimą nėra ekstra kaštų.

Del tolesnių informacijų kreipkitės prie laivų kompanijos agento savo mieste, arba prie arčiausio.

CUNARD LINE,
126 State St.,
BOSTON,
Mass.

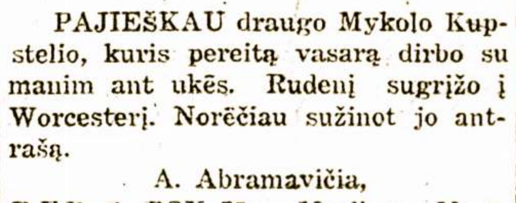

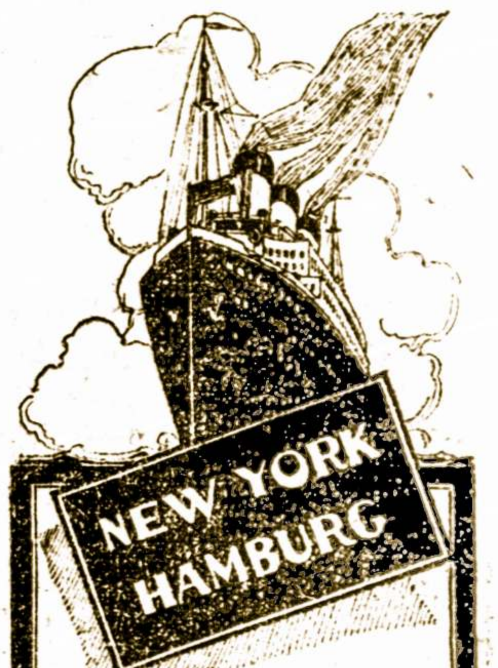

UNITED AMERICAN LINES
JOINT SERVICE WITH
HAMBURG AMERICAN LINE

Trumpiausias kelias į visas dalis.

LIETUVOS!

Laivai išplaukia kas savaitę nuo Pier 86, North River, prie 46 St., per pietus.

Kajutos su 2, 4, ir 6 lovomis ant visų laivų. Dideli valgomi kambariai, salionai, ir pasivaikščiojimui dėniai dėl trečios kliasos pasažierų. Laivai: Mount Clay, Hansa, Bayern, Mount Carroll, ir Thuringia, turi speciales kajutas taipgi.

Nauji trijų šriubų alivai: Resolute Reliance, ir Albert Ballian veža 1, 2, ir 3 kliasos pasažierus.

United American Lines
Julius Rottenberg, Inc.,
260 Hanover Street,
Boston, Mass.
arvictiniai agentai.

"111"

CIGARETAI!

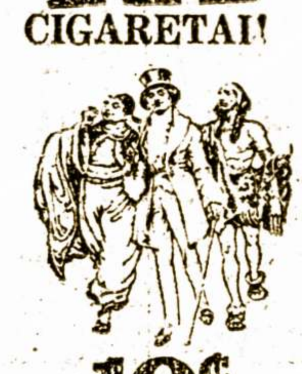

10¢

JIE YRA GERI!

Tel. Park 2148—W.
Prityręs Lietuvis Fotografistas

Jonas Černius,
8 Vernon st., Worcester, Mass.

Traukiu paveikslus pavienių, vestuvių, draugijų, išvažiavimų, parodų ir pagrabų. Darau krutamus paveikslus. Specialistas piešime didelių paveikslų. Užlaikau visokius paveikslų rėmus.

Tel. Park 2470

BEN. MENDELSOHN
Advokatas.

ir registruotas notaras Lietuvos atstovybei. Atlieku visus legališkus darbus kaip Amerike, taip Europoj

390 Main st. Room 931-932
Worcester, Mass.

Suite 71. Tel. Park 7636

Dr. Ruth F. Bernot,
Lietuvė Dentistė.

Central Exchange Bldg.
311 Main St., Worcesteryj.

J. L. Pašakarnis
Lietuvis optometristas
ir akinių pritaikintojas.

377A BROADWAY,
So. Boston, Mass.

Worcesterio
PENKIŲ CENTŲ BANKĄ,
316 Main Street

Turtas — $22,500,000

Įdėjimai eina ant interesto pirmą biznio dieną kiekvieno mėnesio.

BANKOS VALANDOS:
Kasdien nuo 9 ryte iki 3 popiet.
Subatomis nuo 9 ryte iki 1 val. popiet.
Subatos vakarais vien tik dėl pinigų įdėjimo, nuo 6 iki 8 val. vakare.

Į LIETUVĄ

WHITE STAR LINE
Iš New Yorko į Cherbourg ir Southampton:
Majestic—Kovo 10; kovo 31; bal. 21 dieną.
Olympic—bal. 7; bal. 17; geg. 19. balandžio 28-tą.
(Pasaulio didžiausis laivas)
Homeric—bal. 14; geg. 5; geg. 26.
Greiti susisiekimai su Baltijos portais.

AMERICAN LINE
Iš New Yorko į Plymouth, Cherbourg, Hamburg.
*Mongolia — Vasario 22.
* Manchuria — Kovo 15
Minnekahda (3kliasa) — Kovo 1
* Naujos 3-čios kliasos kvatieros. Perkeliant kitais laivais į Baltijos uostus.

RED STAR LINE
Iš New Yorko į Plymouth, Cherbourg, Antwerp.
Samland — vasario 17.
Lapland — vasario 24.
Kroonland — Kovo 3.
Zeeland — Kovo 22

New York — Hamburg — Dancig.
Gothland (3 kliasa) — Kovo 28

Geras valgis. Uždaryti kambariai. Dideli vieši kambariai. Prieinamos kainos Jus draugams, atkeliaujantiems Amerikon.

Passenger Department
84 State St., Boston, Mass.

HOLLAND AMERICA LINE

Geriausis, tiesiausis susisiekimas su Lietuva vandeniu. Laivai perkelia pasažierus iš Rotterdamo tiesiai į Pilavą. Laivai išplaukia iš New Yorko:

NIEUW AMSTERDAM
Vasario 17-tą.

VOLENDAM
Vasario 24-tą

RYNDAM
Kovo 3-čią.

Musų laivai turi geriausias vietas dėl trečios kliasos pasažierų. Del užsakymų kreipkitės prie vietinų agentų, ar į
HOLAND AMERICAN LINE,
89 State St., Boston, Mass.